

1. זהבה גלאון
 2. מיכל רוזין
 3. תמר זנדברג
- על ידי ב"כ עוה"ד גיל נבו ו/או עמרי כבירי ו/או אורי קידר ואח'
מרח' ז'בוטינסקי 7, קומה 46 רמת גן 52520
טל': 03-5668665 פקס': 03-5667665

העותרות

נגד

1. אל"ם אייל קרים
 2. הרמטכ"ל, רב אלוף גדי אייזנקוט
 3. שר הביטחון, אביגדור ליברמן
 4. משרד הביטחון
 5. היועץ המשפטי לממשלה
- על ידי פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 02-6466589 ; פקס': 02-6467011

המשיבים

כתב תשובה מטעם המשיבים

בהתאם לצו על תנאי שיצא מלפני בית המשפט (כבי הנשיאה נאור, כבי השופט ג'ובראן, כבי השופט הנדל), מתכבדים המשיבים 1-6 (להלן: "המשיבים") להגיש תצהיר תשובה מטעמם, כדלקמן:

פתח דבר

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרות כי בית המשפט הנכבד יפסול את החלטת הרמטכ"ל, אשר אושרה על ידי שר הביטחון, למנות את אל"ם הרב אייל קרים (להלן: "אל"ם הרב קרים" או "הרב") לתפקיד הרב הצבאי הראשי (להלן: "הרבצ"ר") בצה"ל.
2. עמדת המשיבים הינה כי דין העתירה להידחות. החלטת הרמטכ"ל לבחור באל"ם הרב קרים לתפקיד הרבצ"ר, נבעה מהיותו "האדם הנכון בזמן הנכון" לבצע את התפקיד, זאת על בסיס יכולותיו, ידיעותיו ורקעו הצבאי. אל"ם הרב קרים בלט מאוד בתהליך איתור המועמדים לתפקיד, כמי שנחשב בר-סמכא בנושאי הלכה, ולצד זאת נתפס כאדם שביכולתו לגשר בין עולם ההלכה והצבא.

המשיבים התייחסו בתגובתם לטעמי ההחלטה למנות את אל"ם הרב קרים לתפקיד הרבצ"ר, ובתוך כך הבהירו כי אמירותיו של הרב, שנכתבו לפני כ-14 שנים, בעת היותו

אזרח, אינן משקפות את תפיסת עולמו ואת דרך פעולתו במהלך שירותו הצבאי, וכי בהתחשב במכלול נסיבות העניין, לא נפל פגם במינויו לתפקיד הרבצ"ר.

3. ביום 21.11.16 הוצא מלפני בית המשפט צו על תנאי וצו ביניים, המונע לעת הזו כניסתו של אל"ם הרב קרים לתפקיד הרבצ"ר. במהלך הדיון נתבקשו מן הרב קרים הבהרות ביחס לאמירותיו כאזרח, מלפני 14 שנים. **לכתב תשובה זה מצורף תצהיר מטעם אל"ם הרב קרים, ובו התייחסות מפורטת, כמבוקש על ידי בית המשפט הנכבד.**

נבהיר, כי דברים ברוח דומה לאמור בתצהיר, הוצגו על ידי אל"ם הרב קרים בשיחה שנערכה בינו לבין הרמטכ"ל לאחר היוודע לרמטכ"ל דבר קיומן של אותן אמירות (ולאחר ההחלטה על המינוי). הרמטכ"ל השתכנע בשעתו, והוא סבור כך גם כעת, ואף ביתר שאת, כי הרב רואה עמו עין בעין את תפקידה של הרבנות הצבאית וכי עשייתו ופעילותו במהלך העשור האחרון מבטאות גישה ממלכתית ראויה, המבקשת לקרב וללכד בין כלל המשרתים בצה"ל ולהתחשב ברגשותיהם. גם לנוכח האמור בתצהיר מטעם אל"ם הרב קרים, אנו חוזרים על עמדתנו ולפיה דינה של עתירה זו להידחות.

4. בית משפט נכבד זה שב ושנה, כי שיקול הדעת הנתון לרשות בהחלטתה למנות אדם לתפקיד בשירות הציבורי הוא רחב מאוד, ותחום ההתערבות בו הוא צר, ושמור למקרים קיצוניים וחריגים בלבד. דברים אלה נכונים ודאי בכל הנוגע להחלטות הרמטכ"ל לעניין מינויים בצה"ל. המשיבים יטענו להלן, כי אופן הפעלת שיקול דעת הרמטכ"ל בעניין מינוי אל"ם הרב קרים, כמו גם ההחלטה שלא לחזור בו מן המינוי, ואישור המינוי על ידי שר הבטחון, היו ועודם סבירים וראויים, ואינם מקימים עילה להתערבות בית המשפט הנכבד.

על תפקיד הרבצ"ר

5. כאמור בתגובת המשיבים לעתירה, המשיבים תמימי דעים עם העותרות בכל הנוגע לחשיבותו הרבה של תפקיד הרבצ"ר. הדברים אף נכתבו עלי ספר, וראו למשל דברי בית המשפט הנכבד בבג"ץ 3194/10 צוריאנו נ' שר הבטחון (ניתן ביום 23.3.11):

"הרב הצבאי הראשי הינו הרשות המוסמכת לפסוק בהלכות דת ודיני ישראל בצה"ל. במסגרת תפקידו עליו לייעץ לרמטכ"ל ולגורמי המטכ"ל בנוגע לענייני דת בצבא. להוציא הנחיות לקיום הווי דת עבור החייל הדתי ביחידות צה"ל; ממונה הוא על תכנון והפעלה של שירות דת ביחידות הצבא ...

התפקיד במהותו הינו אפוא ייצוגי וערכי, סמלי ומוסרי. אין צורך להכביר מילים על חשיבות של תפקיד הרב הצבאי הראשי של מדינת ישראל - היא מדינה יהודית ודמוקרטית. דרגת התפקיד נותנת אף היא

ביטוי לכך. הוא ראש חיל אשר בא במגע עם ציבור חיילים רחב - בתוך החיל ומחוצה לו...".

6. ואכן, הרמטכ"ל רואה בתפקיד הרבצ"ר תפקיד בעל חשיבות ממלכתית - קצין חיל ראשי, המעניק שירותי דת לכל חייל וחיילת בצה"ל באשר הם.

מתוך הכרה בחשיבות התפקיד, נבחן עניין מינויו של הרבצ"ר באופן יסודי ומעמיק. כפי שיורחב, הרמטכ"ל קיים הליך מינוי סדור, במסגרתו נשקלו מועמדים נוספים לתפקיד והתקיימו התייעצויות עם שורת גורמים. בסופו של הליך, לאחר שבחן את מכלול השיקולים ושמע כאמור את דעותיהם של הגורמים הרלוונטיים השונים, החליט על מינויו של אל"ם הרב קרים לתפקיד. החלטה זו זכתה לאישור שר הבטחון.

7. כאמור לעיל, בעת שנבחר אל"ם הרב קרים לתפקידו, לא היה הרמטכ"ל עד לאמירותו כפי שצוטטו בעתירה, באשר מדובר בתשובות לשאלות, אשר ניתנו על ידי הרב לפני כעשור ומחצה, בהיותו אזרח. לאחר המינוי, משהובאו אמירות אלו לידיעת הרמטכ"ל, בחן הרמטכ"ל את הדברים פעם נוספת. בשיחה ממושכת שקיים עם אל"ם הרב קרים, בגדרה נבחנו האמירות אחת לאחת, נתן הרב לגביהן התייחסות מפורטת, ברוח הדברים המופיעים כעת בתצהירו. לאחר האמור החליט הרמטכ"ל שלא לחזור בו מהחלטתו בדבר המינוי. אף שר הביטחון מצא לנכון לאשר את מינויו של הרב לתפקיד.

8. נזכיר, כי לאחר הגשת העתירה, ולנוכח הטענות שעלו בה, הציג אל"ם הרב קרים מסמך מטעמו, בו פרט את ה"אני מאמין" שלו וכן כלל התייחסות לדבריו בעבר כפי שהובאו על ידי העותרות. מפאת חשיבותם נביא שוב הדברים בשלמותם:

1. "לאחר ההחלטה למנותי לתפקיד הרב הצבאי הראשי, פורסמו בתקשורת מספר ציטוטים מדברים שכתבתי לפני שנים רבות, כאזרח. בעקבות פרסום הדברים, זימן אותי הרמטכ"ל לשיחה, בה הבהרתי את הרקע העומד ביסוד כל אחת מן האמירות שפורסמו. בצד זאת, הדגשתי כי התמונה העולה מאותם ציטוטים אינה משקפת את פועלי בעשור האחרון, מאז חזרתי לשירות קבע, ואינה עולה בקנה אחד עם השקפת עולמי הערכית בנוגע לשירות בצבא, ובנוגע לחובה לנהוג בכבוד ובאורח שוויוני בכל אחד מן המשרתים בצה"ל. בהמשך אף פרסמתי אגרת ברוח זו.

3. לנוכח העתירה אשר הוגשה כנגד המינוי, אני מבקש לשוב ולהציג את תפיסתי ואת האופן בו אני רואה את תפקיד הרבצ"ר.

4. בשעה שנתבררתי על ידי הרמטכ"ל כי הוחלט למנות אותי לתפקיד הרב הראשי לצה"ל, ניצבה בפניי משימה מרכזית אחת: לאחד את השורות ולקרב לבבות. אין זה סוד, כי בחברה הישראלית קיימים שסעים ומחלוקות. תחושתי היא, כי בתור נושא תפקיד ממלכתי

ותורני, עלי לפעול ככל שאוכל לתרום לממלכתיות בצה"ל, ולאפשר לכל חייל וחיילת למצוא את מקומם בצבא ההגנה לישראל לאור רוח צה"ל, בלא הבדל דת, גזע ומין.

5. על רקע הדברים הללו, ברור שמעולם לא הייתה לי כל כוונה לפגוע במי מן המשרתים בצה"ל. אני מוקיר את תרומתם של כל אחד ואחת מן המשרתים והמשרתות, יהודים ושאינם יהודים, חילוניים ודתיים, תהא העדפתם המינית וזהותם המגדרית אשר תהא.

6. ההלכה מלווה אותנו אלפי שנים, לא פעם אנו נדרשים למצוא את הדרכים והפתרונות ליישומה במציאות המשתנה. מזה למעלה מעשור, שאני שוקד על מציאת אותם הפתרונות, כך שיעלו בקנה אחד עם רוח צה"ל ועם החובה לכבד כל חייל באשר הוא אדם. כך נהגתי בסוגיות שונות בעבר, וביניהן: הסדרת המענה ההלכתי לשירות שוויוני לנשים בצה"ל (במסגרת מנהלת "השילוב הראוי"); פסיקה חד משמעית כי בכל הנוגע להצלת חיים יש לפעול אך ורק על פי התוו"ל המבצעי בלא הבדל דת, גזע ומין; הנמקה הלכתית מפורטת להיתר להשתתף בטקסי זיכרון והתייחדות שיש בהם שירת נשים וכן הלאה. בכל אלה, ובסוגיות נוספות, הדגשתי שלכידות המחנה וכבוד הזולת הם ערכים מובילים בשיח ההלכתי. בעיניי, זו חובתו המוסרית של כל רב באשר הוא, ובפרט החובה המוטלת עליי בתפקיד הרב הראשי לצה"ל.

7. בשבועות האחרונים ניסחתי את חזון ויעדי הרבות הצבאית בהנהגתי, והדגשתי באופן מיוחד את המחויבות לפעול לביסוס האחדות בקרב חיילי צה"ל ומפקדיו ולקרב לבבות, ולכבד את האדם באשר הוא אדם. את הדברים הללו, אודות חובתה של הרבנות הצבאית בראשותי למצוא את המכנה המשותף ולאפשר שירות משמעותי לכל חייל וחיילת, אני מציב כנר לרגליי.

שנו חכמינו ז"ל: "חביב אדם שנברא בצלם". עם כניסתי לתפקיד הרב הראשי לצה"ל, עולה לנגד עיניי דמותו הייחודית של הרב הראשי הצבאי הראשון, האלוף הרב שלמה גורן זצ"ל. ספר היסוד בהלכות צבא הוא הספר "משיב מלחמה", פרי עטו של הרב גורן. את שלושת הכרכים של "משיב מלחמה" פותח הרב גורן בדברים הבאים:

"אין ספק שחיי האדם הם הערך העליון בתורת ישראל בהלכה, ולפי מוסר הנביאים, והמדובר לא רק בחיי ישראל אלא בחיי כל אדם שנברא בצלם א-לוקים ... התכלית הסופית היא האחזה של כלל האנושות". כך כתב הרב גורן, ואף אני מבקש להלך בעקבותיו ולרוחו. אני מתפלל לקדוש ברוך הוא שאהיה ראוי לתפקיד, ואזכה לקיימו בנאמנות מוחלטת למדינת ישראל ולערכיה (ההדגשות הוספו)".

מש/1 העתק המסמך מצורף ומסומן מש/1

9. כעת, ולנוכח הערות בית המשפט הנכבד במהלך הדיון, מצורף תצהירו של אל"ם הרב קרים גם לכתב תשובה זה. במסגרת התצהיר מתייחס הרב קרים לאמירותיו בכל אחת מהסוגיות שנוכרו בעתירה ומפרט בהן את עמדתו ההלכתית והערכית. בית המשפט הנכבד מופנה לאמור במסמך, המהווה חלק בלתי נפרד מתצהיר התשובה. **הרמטכ"ל קרא את האמור בתצהיר והוא סבור גם כעת, כי אין עילה להתערבות בהחלטה למנות את אל"ם הרב קרים כרב הצבאי הראשי.**

אודות אל"ם הרב אייל קרים

10. אל"ם הרב איל קרים, יליד 1957, נשוי, אב לששה וסב לשניים, התחנך בילדותו בבית הספר "אמונים" בגבעתיים ובישיבת בני עקיבא "נחלים".

11. בין השנים 1975-1980 שרת הרב קרים כלוחם וכמפקד בגדוד 202 של חטיבת הצנחנים עד לתפקיד מפקד פלוגה. בשנת 1981 יצא הרב לשנת חופשה ללא תשלום, במהלכה למד בישיבת "מרכז הרב קוק" בירושלים. במהלך אותה שנה, נתבקש לקצר את תקופת לימודיו בישיבה, לחזור לחטיבת הצנחנים ולשמש קצין המבצעים של החטיבה. הרב נעתר לבקשה, ושימש בתפקיד זה גם במהלך מלחמת לבנון הראשונה. לאחר מכן עבר הרב לשרת כמפקד פלגה ביחידה מובחרת למשך שנה, ולאחר מכן בשנים 1983-1984 שימש כמפקד סיירת צנחנים. לאחר מכן השתחרר הרב משירות סדיר, אך המשיך לשרת במילואים בתפקידי פיקוד שונים באוגדת הצנחנים וזאת בין השנים 2005-1985. בשנים 1985-1994 למד בישיבת "עטרת כהנים" בירושלים, לשם קבלת כושר לרב שכונה ורב עיר מטעם הרבנות הראשית לישראל. לאחר מכן, בין השנים 1995-1999, שימש כמורה במכינה הקדם צבאית בישיבת "עטרת כהנים", ובסיומן התמנה לראש המכינה, תפקיד בו כיהן עד שנת 2004. בשנת 2005 התמנה לראש הכולל בישיבת ההסדר "מאיר הראל" במודיעין.

12. בתקופה בה שימש כראש מכינה וכראש כולל, התמנה אל"ם הרב קרים כחבר ב"ועדת השילוב הראוי", בראשות מפקד בדרגת אלוף. ועדה זו התוותה את כללי השילוב הראוי לשירות חיילים וחיילות בצה"ל, ועל בסיס המלצותיה נכתבה פקודת מטכ"ל בנושא. למען שלמות התמונה נעיר, כי לרבנות הצבאית היו בשעתו הסתייגויות לגבי חלק מן ההמלצות.

13. בשנת 2006 החל הרב קרים ב"פרק השני" בשירותו הצבאי - תחילה נקרא לשמש כראש מינהלת "השילוב הראוי" בצה"ל במסגרת שירות מילואים בתנאי קבע. במסגרת תפקידו זה, ולאחר מכן כחבר ב"ועדת שגב", פעל הרב למימוש ולהטמעת פקודת השילוב הראוי בצה"ל, במטרה לאפשר סביבת שירות מכבדת לכל חייל וחיילת.

14. לאחר מכן חזר הרב קרים לשירות קבע, והתמנה לתפקיד ראש ענף ההלכה ברבנות הצבאית, בדרגת סא"ל, תפקיד בו שימש בין השנים 2006-2010. בשנת 2010 מונה הרב

לראש מחלקת (רמ"ח) הרבנות הצבאית בדרגת אל"ם, תפקיד בו הוא משמש עד לימים אלה. במסגרת תפקיד זה, אחראי הרב אל"ם קרים על תפקודה של הרבנות כגוף רבני וכמנחה מקצועי לצה"ל בנושא דת וצבא.

פעילותו של הרב קרים במהלך שירותו ברבנות הצבאית

15. במסגרת תפקידיו, פעל אל"ם הרב קרים לקידום נושאים רבים בהם עסקה הרבנות הצבאית, ובכלל האמור הסדרת שילובן של נשים בשירות בצה"ל; השתתפות בכנסים ובימי עיון לאוכלוסיות רבות ומגוונות ועוד. בתקופת שירותו של הרב באה לידי ביטוי ייחודיותו כבעל היכרות מעמיקה עם ההוויה הצבאית המבצעית, כמי ששירת שירות ממושך וקרבי בצה"ל, וכבעל יכולת יצירתית למציאת פתרונות הלכתיים שיתאימו למציאות הצבאית גם בסוגיות מורכבות.

16. בפועלו של הרב במסגרת תפקידיו הצבאיים ניתן לראות דוגמאות רבות המעידות על אישיותו של הרב קרים, על היותו דמות ממלכתית, אשר חותרת לאחדות וללכידות בין האוכלוסיות השונות בישראל ובצבא וכמו כן לאהבת האדם המאפיינת את אישיותו, זאת ללא קשר למין, מגזר, דת או השקפה מינית. להלן נסקור כמה מן הדוגמאות:

שירת נשים - בעקבות מקרים בהם סרבו חיילים דתיים להשתתף בטקסים בהם נשמעה שירת נשים, ביקש הרב אל"ם קרים לקדם פתרון אשר ייתן מענה הן לצרכי המשמעת הצבאית, הן לצורך ביחס שוויוני ומכבד כלפי חיילות צה"ל והן לצורך במניעת פגיעה ברגשותיהם של חיילים המקיימים אורח חיים דתי. במסגרת זו, ובניסיון לרתום מובילי דעה בקרב הרבנים במערכת האזרחית, פנה הרב קרים ביום 28.8.11 לרבנים ולראשי ישיבות באגרת בנוגע לשירת נשים בצה"ל. במסגרת אגרת זו הסביר את הצורך במציאת פתרונות הלכתיים פרגמטיים לחיילים שומרי מצוות בנוגע להשתתפותם באירועים ממלכתיים ובימי זכרון, בהם נשמעת שירת נשים. הרב עמד על חשיבות השמירה על אווירה ממלכתית ולכידות יחידתית, והסביר כי יש להימנע מסירוב פקודה ומפגיעה ברגשותיהן של משפחות הנופלים. עוד צוין כי עזיבת טקסים מעוררת תרעומת רבה בקרב הציבור החילוני אשר רואה בה פגיעה במורשת הלאומית, ועל כן יש לשקול את הצורך "להימנע מחיכוכים בין דתיים לחילונים בצבא בו נדרשת לכידות יחידתית...". הרב ציין כי ניתן למצוא פתרונות הלכתיים לבעיה המתעוררת, המעוגנים היטב באדני ההלכה, והציע כי במקום בחירתם של שומרי המצוות לצאת מאירוע בו שרות חיילות, יכולים החיילים המעוניינים בכך להסתפק בהיסח הדעת או בהשפלת מבט ובכך להימנע מיציאה מופגנת הפוגעת בלכידות היחידה או ברגשותיהן של החיילות המופיעות. כן צוין כי אף הרבנים הראשיים לישראל וקודמיהם וכן הרבנים הצבאיים הראשיים לא נמנעו מלהשתתף בטקסים צבאיים ואזרחיים. נראה כי דוגמה זו ממחישה היטב את סובלנותו של הרב.

פיתוח מקצוע של משגיחות כשרות בצבא - דוגמא נוספת ממחישה את השקפתו של אל"ם הרב קרים בדבר החשיבות שבשירות נשים בצה"ל ובפתיחת מקצועות נוספים בצה"ל עבורן. כך, אל"ם הרב קרים עסק לאחרונה, בשיתוף עם יועצת הרמטכ"ל לענייני מגדר בצה"ל ועם גורמי אגף כח האדם בצה"ל, בגיבושו של מקצוע חדש לחיילות בצה"ל - משגיחות כשרות. הרב פעל להסרת מכשולים אשר ימנעו הצבתן של נשים כמשגיחות כשרות, באמצעות קביעת קריטריונים מתאימים. למותר לציין כי הכשרתן של נשים דתיות לבצע תפקיד של משגיחות כשרות בצה"ל אינה עניין של מה בכך, זאת בפרט לנוכח התנגדות מצד גורמים שמרניים יותר לאפשר לנשים לעסוק במקצוע זה. אף בכך יש כדי להדגים את פעילותו של הרב **למציאת פתרונות הלכתיים מכבדים ומלכדים**.

יחס מכבד ושוויוני למי שאינם יהודים - מספר דוגמאות נוספות ממחישות את יחסו המכבד והשוויוני של הרב למי שאינם יהודים, ומפיגות את החשש בדבר יחס מפלה לרעה שניתן על - ידו לאלה.

(1) ביום 1.5.08 הפיץ הרב חוות דעת הלכתית והנחיות בנושא חילול שבת לצורך טיפול במי שהסתננו דרך הגבולות לישראל. הרב קבע כי "שאלת חילול השבת באיסורי דאורייתא ובאיסור דרבנן לשם הצלת גויים אינה שאלה חדשה, והיא עומדת לפתחם של גופי ההצלה השונים מדי שבת בשבתו ... כבר הושרשה בקרב כל העוסקים בכך פסיקתו של הרב הרצוג זצ"ל, שבזמנינו יש להתיר חילול שבת אפילו באיסורים חמורים ... יתרה מזו, כיוון שמדיניות שלטונות ההגירה כלפי המסתננים לארצנו ממצרים שנויה במחלוקת ציבורית קשה, יש מקום לחשש שכל סטייה מן הנוהל המקובל יתפרש כאטימות הומניטרית של הצבא, והלחץ לשינוי המדיניות יגבר". בכך קבע הרב כי **הצורך בהצלת נפשם של מסתננים זרים גובר על החשש מחילול שבת**.

(2) בדומה לכך, קבע הרב בקובץ הנחיות הלכתיות להפעלת מרפאה בשבת, כי "פיקוח נפש דוחה שבת" ובכל מקום שיש **סכנה, או אפילו ספק סכנה, לחיי אדם, ללא הבדל דת, גזע ומין**, נדחית השבת מפני הסכנה ומותר לעשות כל מלאכה כדי להציל כל אדם.

(3) כך קבע הרב גם לעניין חילוץ לכודים על ידי פיקוד העורף, בהנחיות הלכתיות לפעילות פיקוד העורף שהופצו במרץ 2016. הרב קבע כי "סדרי הקדימות והתעדוף" בהצלת לכודים ייקבעו בהתאם לתו"ל (תורת הלחימה) ועל פי השיקול המקצועי בשטח, **ללא הבדל דת, גזע ומין**".

(4) הרב אף פסק כי חרף האיסור ההלכתי שקיים לבשל או לאפות ביום טוב עבור מי שאינו יהודי, "שומה עלינו לנסות ולמצוא דרכים ופתרונות שיאפשרו את הסעדת החיילים ביום טוב מתוך מגמה לשמור על לכידות היחידה, ועל שוויון מלא בין כל חיילי צה"ל" (נספת לספר "תורת המחנה", כרך ג' (טרם פורסם)).

(5) בפסיקתא נוספת שכתב הרב לבקשת נציב קבילות החיילים, הציע הרב פתרון המאפשר לכלוא דרוזי במתקן כליאה צבאי לצפות בטלוויזיה בשבת. הרב הדגיש בדבריו, כי למרות הצורך לשמור על קדושת השבת ועל רגשות כלל העצורים במתקן, וחרף הנוהג שהיה

מקובל עד לאותה העת, שאסר באופן גורף על צפייה בטלוויזיה בשבת, חובה למצוא פיתרון יצירתי גם עבור כלוא שאינו יהודי, כך שיוכל לצפות בטלוויזיה בשבת.

מש/2 לקט מפסיקותיו של הרב קרים מצורף ומסומן מש/2

17. מן הדוגמאות האמורות עולה, כי דמותו של הרב - כפי שהיא משתקפת מפועלו במסגרת שירותו ברבנות הצבאית, ובייחוד בתפקידו האחרון כרמ"ח הרבנות הצבאית - היא דמות של אדם הפועל לקירוב לבבות ולמציאת פתרונות יצירתיים, אשר מלמדים על אהבתו את הבריות ועל יכולתו למצוא איזונים מתאימים בין ערכי הצבא לבין ההלכה. הרב התייחס בפסיקותיו לחשיבות השמירה על השוויון בין כל חיילי צה"ל ולחשיבות השמירה על כבודו של אדם באשר הוא אדם.

כמו כן, מן המתואר לעיל עולה עוד כי אל"ם הרב קרים הוא דמות ממלכתית ולצד האמור פרגמטית. הרב קרים פעל במהלך השנים בהתאם לפקודות הצבא, תוך ניסיון ללכד בין השורות ולאחד, ולמצוא פתרונות מעשיים המיישבים בין עולם ההלכה לבין פקודות הצבא וערכיו.

דברים כאלה משתקפים כעת גם בתצהיר המצורף מטעמו של אל"ם הרב קרים.

הליכי מינוי בצה"ל והליך מינויו של אל"ם הרב קרים

18. הליך מינויים של משרתי קבע בצה"ל מוסדר בהוראת הפיקוד העליון (להלן: "הפ"ע") 3.0228 "הקצונה בצה"ל - עקרונות קידום ומינוי - בשירות הסדיר ובשירות המילואים", המהווה הוראה כללית כמשמעותה לפי חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

19. בהתאם להפ"ע, ההחלטה בדבר מינויו של קצין בדרגת תא"ל בצה"ל נתונה לרמטכ"ל, ומותנית באישורו של שר הביטחון. טרם קבלת החלטה בעניין, מתקיים דיון שיבוצים, במסגרתו נבחנים המועמדים הרלוונטיים לתפקיד.

20. אשר לתהליך מינויו של הרב הצבאי הראשי במקרה דנן, נערך הליך רב שלבי: זיהוי ואיתור מועמדים רלוונטיים, שיח עם מפקדים, שיח עם שני הרבנים הראשיים לישראל, הרב הראשי האשכנזי והרב הראשי הספרדי ועם רבנים נוספים ממגזרים שונים.

21. כבר במסגרת תהליך איתור המועמדים התבלט אל"ם הרב קרים כמועמד בולט ומוביל, בהיותו איש צבא, לוחם בעל רקע פיקודי קרבי, אשר נתפס על ידי כלל הגורמים כמי שמגשר בין עולם ההלכה והצבא. כן יוטעם כי במסגרת גיבוש רשימת המועמדים, התייעץ הרמטכ"ל עם שר הביטחון דאז, ובהמשך גם עם שר הביטחון הנוכחי, ושניהם תמכו במועמדותו של הרב קרים לתפקיד.

22. ברשימת המתמודדים הסופית לתפקיד ("אשכול המועמדים") נכללו שניים - אל"ם הרב קרים, ורב נוסף בדרגת אל"ם במילואים. ראש אכ"א קיים שיח עם המועמדים וכן נועץ בשורה ארוכה של מפקדים ורבנים, כמפורט לעיל.
23. בסיכום התהליך מצא ראש אכ"א להמליץ לרמטכ"ל על אל"ם הרב קרים כמועמד המועדף לתפקיד, כבר - סמכא בנושאי הלכה, המכיר את צה"ל וערכיו ופועל ביושר ובשיתוף פעולה. כן ציין ראש אכ"א בהמלצתו כי אל"ם הרב קרים זכה לתמיכה פה אחד מצד כל הגורמים עמם שוחח ראש אכ"א, אשר "גמרו עליו את ההלל".
- במאמר מוסגר נוסף, כי ראש אכ"א קרא כעת אף הוא את תצהירו של אל"ם הרב קרים. גם לטעמו, וביתר שאת לנוכח האמור בתצהיר, אין עילה להתערב בהחלטה על מינוי של אל"ם הרב קרים לרבצ"ר.
24. בעקבות המלצתו של ראש אכ"א בשעתו, ערך הרמטכ"ל ראיון עם אל"ם הרב קרים. במסגרת הראיון הציג אל"ם הרב קרים את עצמו, את עשייתו הצבאית ואת חזונו, ובכלל אלו את שיתוף הפעולה שלו עם חיל החינוך, עם יועצת הרמטכ"ל לענייני מגדר (היוה"ל"ם) ועם גורמי אכ"א וזאת בשורת נושאים, לרבות בנוגע לגיוס נשים לצה"ל. הרמטכ"ל התרשם כי מדובר במי שיידע ליישם את מדיניותו של הרמטכ"ל ויגשים את רוח צה"ל.
25. בדיון השיבוצים אשר נערך ברשות הרמטכ"ל ביום 11.7.16, החליט הרמטכ"ל על מינוי של אל"ם הרב קרים לתפקיד.
26. כאמור בפתח הדברים, בעת קבלת ההחלטה בדבר המינוי לא היה הרמטכ"ל ער לתשובות שניתנו על ידי הרב קרים כאזרח ואשר צורפו לעתירה. כפי שפורט לעיל, הרב אל"ם קרים שירת ברבנות הצבאית במשך עשר שנים, שבמהלכן לא עלתה כל טענה בדבר יחס פוגע מצדו. אדרבה, כמודגם לעיל, אל"ם הרב קרים הפגין בשירותו ובעשייתו הצבאית, הלכה למעשה, יחס מכבד כלפי כל חייל וחיילת, ללא הבדל דת, מין או נטייה מינית. גם במסגרת תהליך המינוי לא הועלתה כל טענה נגד תפקודו של הרב או השקפותיו.
27. ברם, בעקבות ההחלטה בדבר המינוי, ולאחר שניתן פרסום לאמירות המצוטטות בעתירה, פעל הרמטכ"ל לאלתר לבירור העניין, הכול כפי שיפורט להלן.

בחינה מחודשת של ההחלטה בדבר המינוי

28. לאחר ההחלטה בדבר מינויו של הרב, ובעקבות הפרסומים בעניין תשובותיו משנת 2002 באתר "כיפה", זומן הרב אל"ם קרים לשיחה הן עם ראש אכ"א והן עם הרמטכ"ל.

29. הן ראש אכ"א והן הרמטכ"ל דנו עם הרב ממושכות בנושא יחסו לנשים, למי שאינם יהודים ולבני קהילת הלהט"ב, תוך שהדגישו כי שמירה על ממלכתיות היא ערך מרכזי וחשוב מאוד בתפקידו של הרבצ"ר, אשר נדרש לכבד בהתנהלותו כל חייל וחייל.

30. בנוסף, הרמטכ"ל, בשיחתו עם הרב קרים, ביקש את התייחסותו לכל אחת ואחת מן האמירות המופיעות בעתירה. הרב קרים הציג בפני הרמטכ"ל הבהרות בנוגע לדברים שאמר בעבר, כפי שהוא עושה כעת בתצהיר מטעמו, וכן הציג את עשייתו ופסיקות נוספות שלו, על-מנת להדגיש כי בפועלו ובהשקפותיו אין הוא הדמות אותה מבקשות העותרות להציג, כי אם להפך.

31. במסגרת השיחה, הביע הרמטכ"ל מורת רוח מן הדברים אשר פורסמו באתר "כיפה", בתקופה בה היה הרב אזרח (ולפני כ-14 שנים), והדגיש כי על הרבצ"ר להיות מקובל על כל חייל וחיילת באשר הם, ללא הבדל מין, גזע או נטייה מינית. הרב ציין בתגובה כי מאז ומתמיד ראה בצה"ל את צבא העם, הקולט לתוכו את כל המתגייסים והמתגייסות, ועל כן פעל תמיד באופן המכבד כל אדם באשר הוא אדם. כן התחייב הרב בפני הרמטכ"ל כי הוא באופן אישי והרבנות בראשותו ישמרו על מדיניות זו, תוך מחויבות מלאה לרוח צה"ל. הרב אף ציין בשיחה כי גם במרחק הזמן, אם חייל או חיילת נפגעו מדבריו, הרי שהוא מביע על כך צער עמוק.

32. בסיומה של השיחה התרשם הרמטכ"ל כי הרב רואה עמו עין בעין את תפקידה של הרבנות הצבאית וכי עשייתו ופעילותו במהלך העשור האחרון מבטאת גישה ממלכתית ראויה והתחשבות בכלל המשרתים בצה"ל.

33. בהמשך לדברים שעלו בשיחה האמורה, פרסם הרב ביום 13.7.16 אגרת שהופצה לכלל חיילי צה"ל, בה הדגיש את כפיפותה של הרבנות הצבאית לרמטכ"ל, להיררכיה הצבאית ולפקודות הצבא, ועמד על זהותה של הרבנות הצבאית כרבנות של כלל חיילי צה"ל ומפקדיו. באופן אישי ציין הרב כי הוא מכיר בשונות ובמגוון הקיים בין חיילי צה"ל ובתרומה החשובה של כל חייל וחיילת המשרתים בצה"ל, ללא קשר לנטייתם המינית, או לעדה וללאום להם הם משתייכים. הרב ציין כי הוא תומך בשירות משמעותי לכל חייל וחיילת ורואה עצמו מחויב לתת מענה לכולם. כן ציין כי הרבנות פועלת למציאת המכנה המשותף מבחינה הלכתית צבאית, וכי בשנים הקרובות יפעל להדגשת המקרב והמאחה, מתוך שותפות בבניית צבא העם.

מש/3 העתק האגרת מצורף ומסומן מש/3

34. בעקבות כל האמור, בא הרמטכ"ל לכלל מסקנה, כי אין מקום לשנות מהחלטתו לעניין מינויו של אל"ם הרב קרים לתפקיד הרבצ"ר. גם כעת קרא הרמטכ"ל את האמור בתצהירו של אל"ם הרב קרים, והוא סבור עדיין כי ההחלטה בדבר המינוי הייתה במקומה.

35. ביום 14.7.16 אושר מינויו של אלי"ם הרב קרים על ידי שר הבטחון.

מ/ש 4 מסמכי המינוי והאישור מצורפים מסומנים מ/ש 4

סיכום ביניים

36. דבריו של הרב קרים בפני ראש אכ"א ובפני הרמטכ"ל, האגרת אשר הפיץ, התייחסותו בעקבות העתירה, ולא פחות מכך כלל עשייתו ופועלו בעשור האחרון, עת נשא בתפקידים צבאיים, היה בהם כדי ללמד כי הדברים אשר פרסם בשנת 2002, בעת היותו אזרח, באתר האינטרנט "כיפה", התייחסו להלכה ולדין התורה בהקשרים לגביהם נשאל.

התצהיר אשר מצורף מטעמו כעת, ואשר מבהיר את עמדותיו ההלכתיות והערכיות בנושאים השונים, מבהיר אף הוא כי אלי"ם קרים אוחז בדעה מוצקה, לה נתן פומבי באמירות, ובעיקר במעשים, באשר לחובה לכבד כל אדם באשר הוא אדם, ללא קשר למינו, דתו, גזעו או נטייתו המינית. זאת ועוד, אלי"ם הרב קרים ער למתח הקיים לעיתים בין דין התורה לבין המציאות בת ימינו ולצורך במציאת פתרונות לכך, **בייחוד עת הוא מכהן בתפקיד ציבורי וממלכתי**. הרב אף התחייב כי במסגרת תפקידו כרבצ"ר יפעל לקירוב הלבבות ולגישור בין עולם ההלכה והצבא, באופן העולה בקנה אחד עם רוח צה"ל.

37. נזכיר, כפי שפורט גם בתגובת המשיבים לעתירה, כי עוד בשנת 2012, מספר שנים טרם בחירתו לתפקיד הרבצ"ר, התייחס הרב לתשובה שנתן בסוגיית "אשת יפת תואר" וציין כי התשובה שנתן בשנת 2002 התייחסה לדברים שאינם נכונים לימינו אנו, תוך שהדגיש כי "ודאי שאין לקיים דין זה למעשה, מה גם שהוא מנוגד לחלוטין לערכי ולפקודות הצבא". זאת, **בזמן אמת**, לאחר שנשאל על האמור בהיותו בתפקיד ציבורי ממלכתי בצבא, ושנים קודם להגשת עתירה זו. תשובה מאוחרת זו של אלי"ם הרב קרים צורפה גם לעתירה. כמו כן נפנה, גם ביחס לסוגייה זו, לדברים שנכתבו בתצהיר מטעמו של הרב ואשר מצורפים לכתב תשובה זה.

38. המשיבים סבורים כי דמותו וחזונו של אלי"ם הרב קרים ופעולותיו בשנים האחרונות, כפי שפורט בהרחבה לעיל, הן המשקפות נכונה את עמדותיו ואת דעותיו, והתשובות שמסר בעת היותו אזרח, לפני למעלה מ-14 שנים, ואשר בגדרן התייחס להקשר ההלכתי לגביו נשאל, אין בהן כדי לשנות מדמותו זו.

39. עמדותיו של הרב לגבי שילוב נשים בשירות בצה"ל, תרומתו לגיוס נשים ולגיבוש כללי השילוב הראוי, פסיקותיו השונות לגבי בני מיעוטים וחזונו לעניין קירוב הלבבות וקבלת כל אדם באשר הוא אדם - כל אלה מלמדים כי הרב רואה חשיבות רבה בשירות של כלל האוכלוסיות בצה"ל, ומכיר בתרומתו של כל משרת ומשרת להשגת יעדי צה"ל, באופן אשר יש בו כדי להפיג את החששות שמעלות העותרות בעתירה.

40. תצהירו של אל"ם הרב קרים, המצורף כעת, אך מחזק דברים אלה. הרב מבהיר את חובתה של הרבנות הצבאית למצוא את המכנה המשותף ולאפשר שירות משמעותי לכל חייל וחיילת בצבא, ללא הבדלי דת, גזע, מין, או נטייה מינית. בראשית דבריו ציין הרב כדלקמן:

"במקומות שונים בתלמוד, העידו על עצמם גדולי חכמינו ז"ל: "דברים שאמרתי לפניכם – טעות הם בידי". כל רב, מחנך או איש ציבור נדרש להיות בעל יכולת לחזור בו, ולהודות בטעות ובשגיאה. אף אני אינני נרתע לומר טעיתי: טעיתי בכך שהשבתי בקצרה ובתמצית על שאלות מורכבות, שיש בהן יותר מעמדה הלכתית אחת; וטעיתי בכך שלעיתים לא ניסחתי את דברי באופן מדויק, והיו מי שנפגעו מהם. על פגיעה זו כבר כתבתי ואמרתי שהנני מתנצל בפה מלא..".

דברים אלה, יחד עם הבהרותיו של הרב בדבר עמדותיו ההלכתיות והערכיות בכל אחת מן הסוגיות, מצביעות על תפיסתו השונה במאוד מכפי שמשקפים הדברים במסגרת העתירה. כך, הרב הבהיר מפורשות כי מעולם לא אמר ואף לא חשב כי קיים היתר לאנוס נשים במלחמה ועמדתו הברורה בעניין זה הייתה כי חל איסור גמור על החיילים לעשות זאת; בנושא הקהילה הלהט"בית שב והדגיש הרב כי יש להתייחס באופן שוויוני ומכבד כלפי בני הקהילה הלהט"בית, כמו גם כלפי כל אדם באשר הוא; דברים דומים נכתבו על ידו בכל הנוגע לעמדתו בדבר יחס שווה ומכבד כלפי יהודים ושאינם יהודים. בכל הנוגע לגיוס נשים מציין הרב כי מעת שהתגייס לרבנות הצבאית מחויבותו הינה למצוא דרכים שמטרתן לסייע בשילוב נשים בצה"ל, וכי כיום אין בלבו ספק בדבר תרומתן המשמעותית של נשים המשרתות בצבא.

עמדת המשיבים

41. לנוכח כל המפורט לעיל, וביתר שאת לנוכח הדברים המפורטים בתצהירו של אל"ם הרב קרים, עמדת המשיבים הינה כי דין העתירה להידחות, וכי לא נפל פגם בהחלטה על מינויו של אל"ם הרב קרים כמו גם בהחלטה שלא לבטל את מינויו.

42. החלטות בדבר מינויים בצה"ל מסורות לשיקול דעתו של הרמטכ"ל, בהיותו המפקד העליון של הצבא (ר' בג"ץ 1284/99 פלונית נ' המטה הכללי, פ"ד נג(2) 62). ככלל, גם בסוגיות שנוגעות לתכנון כח האדם בצה"ל, נוטה בית המשפט הנכבד שלא להתערב בהחלטות רשויות הצבא, להן מסורה סמכות זו ואשר הן הגורם המקצועי ובעל הידע המעמיק הנדרש לשם קבלת החלטות בעניינים אלה (ראו בג"ץ 734/83 שיינ נ' שר הביטחון, לח(3) 393 (1984); בג"ץ 4537/96 שושן נ' הרמטכ"ל, פ"ד נ(4) 416 (1996)).

כלל זה, של היעדר התערבות בהחלטות על מינויים בשירות הציבורי, נכון ביתר שאת שעה שעסקינן במינויים במערכות המופקדות על ביטחון המדינה ועל אכיפת החוק. לעניין זה

ר' למשל בג"ץ 5562/07, בג"ץ 5864/07 עו"ד דרור שוסהיים נ' השר לבטחון פנים (23.7.07) והפסיקה הרבה המוזכרת שם.

43. בבג"ץ צוריאנו אליו נדרשנו לעיל, נקבע בהקשר זה כדלקמן:

"נקודת המוצא הנורמטיבית היא שבית משפט זה אינו נוטה להתערב בכל הנוגע למינויים בצבא. העקרון הנוהג הוא כי שיקול הדעת הנתון לגורם הממנה - הרמטכ"ל באישור שר הביטחון - להחליט על מערך המינויים ועל חלוקת התפקידים במערכת הצבאית מצוי במתחם כיבוד רחב ותחום ההתערבות השיפוטית בשיקול דעת זה הוא צר ושמור למקרים קיצוניים וחריגים בלבד (ר' בג"ץ 651/86 מלכה נ' שר הביטחון, פ"ד מ(4) 645; בג"ץ 5562/07 שוסהיים נ' השר לבטחון פנים (23.7.2007); וראו והשוו גם בג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, מר אריאל שרון (9.10.2003)). וכך נפסק:

מהו מרווח הסמכויות של הצבא בבואו לאייש תפקיד צבאי ביחידה צבאית על ידי מי שמשרת בשירות סדיר. לעניין זה לא יכול להיות ספק ספיקא בכך, שעניין כגון זה מסור לשיקול לחלוטין לשיקול דעתן של הרשויות הצבאיות הנוגעות בדבר" (ראו בג"ץ 676/82 ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל נ' ראש המטה הכללי, פ"ד לז(4) 105, (112))."

44. בית המשפט קבע, בפסקי דין אלו, כי "ההתערבות השיפוטית תידרש רק בנסיבות בהן החלטת המינוי חרגה באופן בולט וקיצוני ממתחם הסבירות באופן המחייב את פסילתה" - ר' בג"ץ 4646/08 יואל לביא נ' ראש הממשלה (פורסם ביום 12.10.2008).

45. כאשר מתבקש בית המשפט הנכבד להכריע בדבר כשירותו של פלוני לתפקיד ציבורי, עליו להידרש לשניים: האחד, עמידה בדרישת הדין, או במילים אחרות, בחינת "הכשירות הסטטוטורית", השני, סבירותה של החלטת המינוי, כעניין שבשיקול דעתה הרחב של הרשות הממנה.

46. אין חולק כי מבחינת "הכשירות הסטטוטורית", לא הצביעו העותרות על כל פגם בהליך המינוי. כפי שתואר לעיל, הליך מינויו של אל"ם הרב קרים בוצע בהתאם לפקודות הצבא, וכן לא נטענה כל טענה בדבר היעדר כשירות "פורמלית" מצד הרב לשמש בתפקידו - לא נטען כי הרב אינו מוסמך לרבנות או כי אינו בעל רקע צבאי מתאים לתפקיד.

47. משכך, להלן נידרש לשאלה האם שיקול הדעת שהפעילו הרמטכ"ל בהחלטת המינוי ושר הבטחון באישורו, נמצאים במתחם הסבירות: האם נשקלו כל השיקולים הרלוונטיים

לקבלת ההחלטה והאם ניתן לכל שיקול המשקל המתאים ונעשה האיזון הראוי בין כל אותם השיקולים.

ההחלטה למנות את אל"ם הרב קרים - החלטה סבירה

48. בעת בחינת מינויו של הרב על ידי הרמטכ"ל, לפני מעשה ואחרי מעשה, נתן הרמטכ"ל דעתו לכלל השיקולים הרלוונטיים לקידום בדרגה ובתפקיד בכלל, ולתפקיד הרבצ"ר בפרט.

49. בתום תהליך הבחינה נמצא, כי אל"ם הרב קרים ראוי למלא את תפקיד הרבצ"ר. זאת, לאור כישוריו, תרומתו לביטחון המדינה ולחברה, ועברו הצבאי המקצועי והערכי, הן במסגרת שירותו הצבאי והן במסגרת האזרחית, בה שימש כמורה וכמנהל במכינה קדם צבאית. כן עמדו לזכותו שירותו במסגרת קרבית ותרומתו במהלך שירות המילואים, לרבות מעורבותו הרבה בענייני דת וצבא אף בתקופות אלה. הרמטכ"ל התרשם כי אל"ם הרב קרים יוכל לפעול כגורם מקרב לבבות, וזאת בייחוד לנוכח השילוב הייחודי המתקיים בו, בין היכרותו המעמיקה עם צרכי הלוחמים בשטח, לבין ידיעותיו בהלכות דיני צבא. הרמטכ"ל התרשם כי הרב קרים הינו דמות ממלכתית וייצוגית, אשר מהווה סמכות הלכתית, ולצד האמור פועל כגורם המנסה לשלב בין ההלכה לבין אורחות החיים בצבא, רוח צה"ל ופקודותיו.

50. אכן, לאחר ההחלטה בדבר המינוי, פורסמו התשובות המדוברות אשר כתב הרב בהיותו אזרח. ואולם כפי שפורט לעיל בהרחבה, אף שהרמטכ"ל הסתייג מן התשובות האמורות, ולאחר הליך בירור מעמיק וקבלת התייחסות הרב בכל אחת מן הסוגיות, לא מצא הרמטכ"ל לשנות מן ההחלטה בדבר המינוי.

דברים אלה נכונים ביתר שאת לאחר קריאת האמור בתצהיר מטעם הרב.

51. בפסק דינו בעניין צוריאנו, אשר התייחס כאמור למינוי לתפקיד הרבצ"ר, חזר בית המשפט הנכבד על האופן בו יש לבחון את סבירות החלטת המינוי:

"נדמה כי בחינת התאמת המועמד לקידום בתפקיד או בדרגה למי שכשל בעברו חולשת על שלושה מוקדים. הראשון, מהות התפקיד. השני, אופי הכשל. השלישי, מימד הזמן שחלף מעת ביצוע המעשה או המחלף מושא הכשל. מוקדים אלה עשויים לשמש ככלי עזר לבחון אם ראוי שבית משפט זה יתערב במינוי. קיימים יחסי גומלין בין המוקדים. ייתכן שבמקרה מסוים, מוקד אחד יתפוס נפח רחב יותר, לעומת מקרה שונה בו יועצם מוקד אחר. מוקדים אלה יעמדו מול זכויותיו של המועמד לתפקיד. האיזון הוא פנימי ורוחבי. ודוק; קיומו של כשל בעברו

של מועמד אינו כשלעצמו פוסל אותו להתמנות לתפקיד, כל עוד אין הוראה מפורשת אחרת בדין. מצויים אנו בשדה שיקול הדעת".

52. להלן נידרש לשלוש אמות מידה אלו, תוך יישומן לענייננו.
53. מבחינת מהות התפקיד, וכאמור בפתח דברינו, אין חולק כי תפקידו של הרב הצבאי הראשי הוא, כפי שפסק בית המשפט הנכבד וכפי שטענו גם העותרות, "תפקיד ייצוגי וערכי, סמלי ומוסרי". בנסיבות אלו, נערך הליך המינוי "בקפדנות וברצינות" (וראו לעניין זה פסק דין צוריאנו). הרמטכ"ל ייחס בענייננו חשיבות להליך מינוי הרבצ"ר, וקיים הליך סדור של איתור והתייעצות גם גורמים רלוונטיים בטרם קיבל ההחלטה. משנתבררו הדברים שנכתבו על ידי הרב קרים, הגם שכאזרח ולפני כ-14 שנים, קיים הרמטכ"ל הליך בירור בלתי מתפשר, בגדרו עבר על ההתבטאויות אחת לאחת, וביקש לוודא כי אין בהן כדי לפסול את הרב קרים ממילוי התפקיד הרגיש והחשוב של רבצ"ר. כאמור לעיל, רק משנשתכנע הרמטכ"ל ושר הבטחון לאחריו, כי דמותו של אל"ם קרים אינה כפי שהיא מצטיירת בעתירה, וכי הוא קצין ורב ממלכתי אשר יפעל ללכידות ואחדות בצבא, תוך כיבוד כל אדם באשר הוא, החליט שלא לחזור בו מן המינוי.

דברים אלה מקבלים חיזוק נוסף עת קוראים את האמור בתצהיר מטעמו של אל"ם הרב קרים.

54. מבחינת אופי הכשל, בית משפט זה קבע כבר כי "לא כל אמירה, חמורה ככל שתהא, מצביעה בהכרח על אי התאמה מובנית (לתפקיד ציבורי)" (ר' פסק דינה של כב' השופט פרוקציה בבג"ץ שוסהיים אותו הזכרנו לעיל). יש לבחון, בין היתר, את אופי האמירה, את נסיבות השמעתה, ואת מידת השלכתה הכוללת על התאמתו של האיש למינוי, בשים לב לאישיותו, המוכרת לאורך שנים מתיפקודו במערכת, ובהתייחס לכישוריו המקצועיים המוכרים, לתרומתו ולדרך התנהלותו על פני ציר זמן ארוך, קודם לאירוע הנדון.

רק כאשר הפגם הנורמטיבי שיוצרות ההתבטאויות הוא כזה אשר מביא לפגיעה מהותית ועמוקה באמון הציבור בנושא המשרה ובשירות הציבורי, קיימת הצדקה משפטית לפסול את המינוי (ר' לעניין זה בג"ץ לביא, שאף בו דיברנו לעיל).

55. אין אלה פני הדברים בענייננו. עסקינן בדברים שנכתבו לפני שנים רבות, בעת שהיה הרב קרים אזרח, ולא במהלך שירותו הצבאי. הדברים שיקפו את עמדתו בנושא ההלכתי, וביחס לחלקם הבהיר כי אין הם מתאימים ליישום בימינו אנו, ולבטח אין להסיק מהם את המסקנות מרחיקות הלכת שהסיקו העותרות. בתצהיר שצורף כעת מטעמו מתייחס אל"ם הרב קרים לכל אחת מן האמירות, מבהיר את ההקשר בו נכתבו ובחלק מן הסוגיות את עמדתו העדכנית ביחס לאותה סוגיה. מקריאת האמור אך מתחזק הרושם כי אופי הכשל ודאי אינו חמור כפי שמנסות העותרות להציגו.

לעיל פרטנו והרחבנו בדבר פועלו של אל"ם הרב קרים, על פני ציר הזמן, כפי הקבוע בפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה. בחינה זו של הדברים מעידה כאלף עדים על דמותו של הרב קרים כמי שמבקש לקרב ולאחד בין הלבבות, לשלב באופן יצירתי ופרגמטי בין הלכה לבין השירות הצבאי וחשוב לא פחות, כמי שמכבד כל אדם וכל חייל באשר הוא אדם, ללא קשר לזהותו או נטייתו המינית, למינו או לגזע אליו הוא משתייך. **הרב קרים הוכיח דברים אלה במבחן המעשה, ויש ליתן לאמור משקל רב, עת נבחנת סבירות ההחלטה למנותו לתפקיד הרבצ"ר.**

56. מכל מקום, וביתר שאת לנוכח ההבהרות המפורטות בתצהיר מטעמו של אל"ם הרב קרים, אין אנו סבורים כי במכלול הדברים יש כדי להטיל "דופי ערכי נורמטיבי מהותי, המצדיק פסילה מהתפקיד" (בג"ץ לביא).

57. בנוסף, בפסקי הדין השונים שעסקו במינויים בשירות הציבורי, ניתן משקל מסוים גם לשאלה האם איש הציבור שנבחן מינוי לתפקיד הביע חרטה על התבטאויותיו. בענייננו, אל"ם הרב קרים הסביר כי תשובותיו נתבססו על עמדת ההלכה בסוגיות השונות, תוך שעמד על החובה למצוא דרכים ליישום ההלכה באופן העולה בקנה אחד עם רוח צה"ל ועם החובה לכבד כל אדם באשר הוא אדם. הרב אף הבהיר כי מעולם לא הייתה לא כוונה לפגוע במי מן המשרתים בצה"ל.

בתצהיר מטעמו מוסיף כעת הרב קרים התייחסותו, מתנצל מקום בו נפלה טעות באמירותיו וכלפי מי שנפגע מהן, ככל שהיה כזה, מצרף את עמדתו העדכנית ביחס לחלק מן הסוגיות, ומבהיר את גישתו המנסה ליישב באופן הראוי ביותר בין ההלכה לבין המציאות בת ימינו.

58. גם מבחינת ממד הזמן שחלף, תשובותיו של הרב ניתנו לפני למעלה מ-14 שנים לפני מינויו לתפקיד. גם אם נפל פגם באופן בו הציג את הדברים (וכאמור, הרמטכ"ל הסתייג מדבריו), הרי שחלוף הזמן הקהה עד מאוד פגם זה. בענייננו, אין המדובר רק בכך שחלפו 14 שנים מאז נכתבו אותן אמירות, כלומר, אין עסקינן בספירה טכנית של מניין השנים. במהלך שנים אלו שימש אל"ם הרב קרים בתפקידים ממלכתיים וציבוריים והוכיח את פעולתו למציאת פתרונות הלכתיים ברוח הזמן, ולאחדות ולכידות בקרב כלל חיילי צה"ל ולכיבוד כל אדם באשר הוא אדם. התייחסותו הנוכחית במסגרת התצהיר מוכיחה כי משך הזמן והתפקידים אותם מילא בשנים אלו, השפיעו על תפיסתו בחלק מן הסוגיות.

59. הנה כי כן, בחינת מכלול השיקולים מעלה כי גם אם תשובותיו של הרב מלפני 14 שנים, וכאזרח, עשויות לעורר הסתייגות, הרי שבשים לב לחלוף הזמן ולנוכח הבהרותיו של הרב קרים, לא ניתן לומר כי יש בהתבטאויות משנת 2002 כדי לפגוע פגיעה חמורה באמון הציבור. הדברים מקבלים משנה תוקף לנוכח פעילותו הצבאית של הרב בתקופה שחלפה מאז. פסיקותיו בשנים אלו ממחישות את גישתו הפלורליסטית, את אהבת האחר ולבטח

לא את שנאתו, בבחינת "חביב אדם שנברא בצלם". ונפנה שוב לאמור בתצהירו הנוכחי, שיש בו כדי לחזק האמור לעיל.

60. באיזון בין שלושת המוקדים האמורים, נראה כי החלטת הרמטכ"ל בדבר מינויו של אל"ם הרב קרים, אשר אושרה על ידי שר הבטחון, היא החלטה סבירה, אשר ודאי אינה חורגת ממתחם הסבירות, ומשכך אינה מקימה עילה להתערבותו של בית המשפט הנכבד.

סיכום

61. העותרות תוקפות את ההחלטה בדבר מינויו של אלי"ם הרב קרים לתפקיד הרב הצבאי הראשי. לגישתן, אמירותיו מלמדות על שנאת נשים, שנאת זרים, גזענות וחוסר סובלנות משווע כלפי הקהילה הלהט"בית, וכי יש בהן כדי לפגוע באמון הציבור.
62. המשיבים הראו לעיל כי אין בדברים ממש. מעשיו ופועלו של הרב קרים מצביעים על כך שהחלטת הרמטכ"ל למנותו לתפקיד התקבלה לאור היותו הראוי והמתאים לכך.
63. הלכה פסוקה היא מלפני בית המשפט הנכבד, כי אין בית המשפט נוטה להתערב בהחלטות בדבר מינויים המתקבלות על ידי הרמטכ"ל, אלא אם מדובר בהחלטה החורגת באופן בולט וקיצוני ממתחם הסבירות. אין אלה פני הדברים בענייננו. לנוכח מכלול האמור, סבורים המשיבים כי אין מקום להתערבות בית המשפט הנכבד בהחלטת הרמטכ"ל אשר אושרה על ידי שר הביטחון, ולפיכך דין העתירה להידחות ודין צו הביניים שניתן במסגרתה להתבטל.
64. כתב תשובה זה נתמך בתצהירו של הרמטכ"ל, רא"ל גדי אייזנקוט. כמו כן מצורף לכתב התשובה תצהיר מפורט מטעמו של אלי"ם הרב קרים.

היום, כ"ב חשון תשע"ז

23 נובמבר 2016

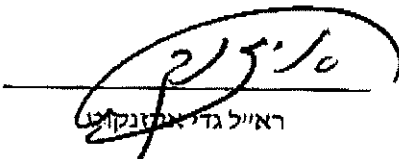
מיכל צוק-ספיר, עו"ד
סגנית בכירה א' למרקליט המדינה

תצהיר

אני הח"מ, רא"ל גדי אייזנקוט, מצהיר בזאת כדלקמן.

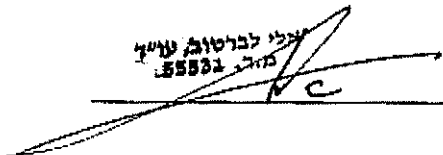
אני משמש בתפקיד ראש המטח הכללי בצה"ל.

תעובדות המפורטות בכתב התשובה הן אמת למיטב ידיעתי ואמונותי. הטענות המשפטיות הן לפי עצה משפטית שקיבלתי.

רא"ל גדי אייזנקוט

אישור

אני הח"מ אלי אשכנזי, ערי"ד, מאשר בזאת כי ביום 23.11.16 הופיע בפני רא"ל גדי אייזנקוט, המוכר לי, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לאמר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

אלי לברטוב, ערי"ד
מזהר, 55552

תצהיר

1. אני הח"מ, אלי"ם הרב אייל קרים, מצהיר בזאת כדלקמן.
2. בהמשך לצו על תנאי שיצא מלפני בית המשפט הנכבד ביום 21 בנובמבר 2016, בבג"ץ 5928/16, הנני מתכבד להגיש תצהירי זה בתמיכה לטענות המשיבים.
3. תצהיר זה ניתן בנוסף לתצהיר התשובה מטעם המשיבים, והוא מיועד להשלים את טענות המשיבים, בטענות הנוגעות לעמדתי במספר סוגיות הלכתיות.

א. מבוא

במקומות שונים בתלמוד, העידו על עצמם גדולי חכמינו ז"ל: "דברים שאמרתי לפניכם – טעות הם בידי". כל רב, מחנך או איש ציבור נדרש להיות בעל יכולת לחזור בו, ולהודות בטעות ובשגיאה. אף אני אינני נרתע לומר טעיתי: טעיתי בכך שהשבתי בקצרה ובתמצית על שאלות מורכבות, שיש בהן יותר מעמדה הלכתית אחת; וטעיתי בכך שלעיתים לא ניסחתי את דבריי באופן מדויק, והיו מי שנפגעו מהם. על פגיעה זו כבר כתבתי ואמרתי שהנני מתנצל בפה מלא.

שנו חכמינו ז"ל: "חביב אדם שנברא בצלם". כבר לימדנו הרמב"ם (משנה תורה, הלכות שבת ב' ג'):

"הא למדת, שאין משפטי התורה נקמה בעולם, אלא רחמים וחסד ושלוש בעולם".

כל מהותה ומטרתה של תורת ישראל לחנך כל אחד ואחת מאתנו לחיים של רחמים, של חסד ושל שלום. אכן, גדול הוא כבוד האדם, הכולל את החובה המוחלטת לכבד כל אדם באשר הוא, ללא הבדלי דת, גזע, מין או נטייה מינית. המשנה לנשיא בית המשפט העליון, השופט מ' אלון ז"ל, כבר נתן דעתו על כך שחובה זו מושרשת היטב בעולמה של היהדות ובעולמה של ההלכה, וכך כתב (בפסק הדין בע"א 506/88 "יעל שפר, קטינה, נ' מדינת ישראל"):

"בריאת האדם בצלם אלוקים יסוד מוסד הוא לערך חיי כל אדם, ומקור הוא לזכויות יסוד של כבוד האדם וחירותו. העיקרון של "בצלם אלוקים עשה את האדם" - כל אדם באשר הוא וכפי שהוא - שיסודו כאמור בעולמה של יהדות, נתקבל ומשמש כיסוד לערך העליון של חיי האדם גם בהשקפות עולמם של תרבויות ומערכות משפטיות רבות ומגוונות".

בשבועות האחרונים ניסחתי את חזון ויעדי הרבנות הצבאית, והדגשתי באופן מיוחד את המחויבות לפעול לביסוס האחדות בקרב חיילי צה"ל ומפקדיו ולקרבת לבבות. להבנתי, משמעות קירוב הלבבות היא להתייחס באופן הראוי והמכבד ביותר לכל משרת בצה"ל, ללא הבדלי דת, גזע, מין או נטייה מינית. בעיניי, רק צבא חזק ומלוכד, המתעלה מעל לכל מחלוקת, ומאפשר סביבת שירות מכובדת לכל חייליו ומפקדיו, יוכל לעמוד באתגרים העומדים לפתחו. את הדברים הללו, אודות חובתה של הרבנות הצבאית למצוא את המכנה המשותף ולאפשר שירות משמעותי לכל חייל וחיילת, אני מציב כנר לרגליי.

ומן הכלל אל הפרט. בעתירה הוזכרו תשובות שהשבתי לפני כחמש עשרה שנה, בהיותי אזרח, בארבעה נושאים: סוגיית אשת יפת תואר, הקהילה הלהט"בית, גיוס נשים לצה"ל והעסקת עובדים שאינם יהודים. אבקש להסביר את עמדתי ההלכתית והערכית בכל אחת מארבע הסוגיות.

ב. פרשיית אשת יפת תואר

בפתחו של עניין זה אבקש להדגיש: מעולם לא אמרתי, לא כתבתי ואפילו לא חשבתי שמותר לחיילי צה"ל לאנוס נשים במלחמה. לטעמי, חל איסור גמור על החיילים לעשות זאת. זו הייתה השקפתי וזוהי השקפתי גם היום. על פי נתונים שפורסמו כבר לפני שנים, צה"ל חריג בנוף של כלל צבאות העולם – לרבות העולם המערבי – בכך שמפקדיו ולוחמיו מעולם לא פגעו בנשים במהלך מלחמה. גם אני כקצין קרבי במשך השנים ידעתי היטב: אמות המידה המוסריות של צה"ל ברורות, ומי שרק יעז להעלות על קצה דעתו לחרוג מהן, יישפט במלוא חומרת הדין.

אמנם, כאיש הלכה, המחויב למסורת ישראל מדורי דורות, נקודת המוצא ללימוד הסוגיה היא עיון בפרשייה מפורשת בתורה. בפרשת "כי תצא" (דברים, כ"א י"ד) נאמר:

"כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וְנָתַנּוּ הַיְאֻלְמָה בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבִיּוֹת: וְרָאִיתָ בְּשִׁבְיָהּ אִשָּׁה יְפֵת תְּוֹאֵר וְחִשְׁקָתָהּ בְּךָ וְלָקַחְתָּ לָּךְ לְאִשָּׁה: וְחָבַאתָהּ אֶל תוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָתָהּ אֶת רֵאשֶׁתָּהּ וְעִשְׂתָהּ אֶת צַפְרֵינֶיהָ: וְהִסִּיחָה אֶת שְׂמֹלֶת שְׁבִיָּהּ מְעִלְיָהּ וְיָשְׁבָה בְּבֵיתְךָ וּבְכֹתֶךָ אֶת אִבִּיהָ וְאֶת אִמָּהּ זָרַח זָמִים וְאַחֵר כֵּן תֵּבֹא אֵלֶיהָ וּבְעִלְתָּהּ וְהִיְתָה לָּךְ לְאִשָּׁה: וְהָיָה אִם לֹא תִפְצֹתָ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ וּמָכַר לֹא תִמְכְּרָהּ בְּכֶסֶף לֹא תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עֲנִיתָהּ:"

כבר חכמינו הקדמונים נחלקו בשאלה מה הותר או לא הותר בפרשייה זו. אכן, על פי חלק גדול מן הדעות והפירושים, מאפשרת פרשייה זו, שנמסרה למשה בסיני לפני אלפי שנים ויש לראותה בקונטקסט זה, ללוחם ששב משדה הקרב לספק את יצריו, תחת הגבלות מסוימות שאין כל רלוונטיות לפרטן כאן, כיוון שכפי שיובהר בהמשך דברי, כל העניין עצמו אסור היום בתכלית האיסור ולא יעלה על הדעת כי לוחם מלוחמי צה"ל יקח לעצמו שבויה וינהג בה ככתוב בפרשה האמורה. הביטוי "דיברה תורה כנגד יצר הרע", שהינו ביטוי יחידאי בכל הספרות התלמודית, נאמר על ידי חכמינו כדי לנסות ולבאר פרשייה זו, שמטרתה למנוע קריסה מוסרית טוטאלית.

נקודת המוצא לפירוש הטקסט המקראי היא לשונו, ממש כשם שנקודת המוצא לפרשנותם של דברי חקיקה היא לשונם. לימוד הפרשייה כפשוטה מעלה קונפליקט לא פשוט, ועמו ביקשו חכמינו להתמודד. חשובים בעניין זה דבריו של אחד מגדולי ראשי הישיבות בדור האחרון, הרב אהרן ליכטנשטיין זצ"ל, שהסביר (במאמרו "להיות דתי ולהיות טוב – על יחסי דת ומוסר", שבספרו: באור פניך יהלכון):

"ודאי שבהתייחסות להלכה, כולל לאותם תחומים שייטכן שנמצא בהם קושי מוסרי, ישנו תפקיד מסוים למצפון, יש תפקיד לטוב שבתוכנו; במיוחד במובן פרשני. יש מקום ולגיטימיות למצפון לסייע בהבנת הציווי, תוכנו ומהותו".

את הטקסט המקראי יש לקרוא כאמור גם בהקשר ההיסטורי. כך, למשל, בעבר קראתי כי בהשוואה לחוקי המזרח הקדום, נחשבה פרשיית אשת יפת תואר לחידוש כביר בהיסטוריה האנושית, כאשר חוק כלשהו ביקש להגן, ולו באופן חלקי, על שבויות מלחמה.

כל זאת, כאמור, במסגרת דיון תיאורטי בהבנת פרשייה בתורה. ואם ישאל השואל האם כך יש לנהוג הלכה למעשה בשדה הקרב? האם מותר לחיילי צה"ל לאנוס נשים במלחמה? התשובה לכך שלילית מכל וכל – מוסרית, הלכתית ופיקודית. לצערי, כאשר השבתי לאותו שואל לפני כחמש עשרה שנים, כאשר לא כיהנתי בתפקיד ממלכתי בצבא, לא הדגשתי איסור מוחלט זה די הצורך, משום שברור היה לי בעליל כי המבקש פנה במטרה לשאול שאלה תיאורטית על אותן דעות ועל אותם פירושים, שאכן מצריכים בירור. אכן, לעניות דעתי גם פרשיות "לא נוחות" כגון זו מחייבות לימוד, בירור וליבון: כך, למשל, פרשיית "בן סורר ומורה", הסמוכה בתורה לפרשיית "אשת יפת תואר", עוסקת אף היא במציאות שעברנו נראית כמעט

דמיונית: נער צעיר שאיננו מציית להוריו – ייסקל בכיכר העיר! גם כאן, כבר בין חכמינו הייתה דעה שלפיה "בן סורר ומורה לא היה ולא נברא". פשוט וברור, שאילו הייתי נשאל האם ראוי לסקול נער שאינו מציית להוריו, הייתי משיב שהדבר אסור מכל וכל.

לסיכום, ביחס לאותן פרשיות שבתורה, הריני מדגיש שוב שיישום הלכת אשת יפת תואר במציאות המודרנית בצה"ל מופרך מן היסוד. כך סברתי מאז ומקדם, וכך גם כתבתי בהבהרה שפורסמה בשנת 2012, שנים לפני הגשת העתירה דנן, תחת הכותרת: "וודאי שאונס אסור בכל מצב – הלכתית ומוסרית".

אסיים את דבריי אלה בציטוט דברי כבוד השופט מ' אלון ז"ל, שהסביר (בפסק הדין בע"ב 2/84 "ניימן נגד ועדת הבחירות"):

"מן המפורסמות הוא, כי גם עולמה של הגות ישראל לדורותיה - ואף מערכת ההלכה גופה, כפי שנעמוד על כך להלן- מלא הוא דעות שונות וגישות מנוגדות; ובעל דין זה או בעל הדין שכנגדו לא יתקשו להעלות מנבכי המקורות סימוכין לטענותיהם ולדעותיהם. כך הוא בכל סוגיה וסוגיה, וכך הוא גם בסוגיית חופש הבעת הדעות וחירות הביטוי ובסוגיות נוספות שנדון בהן להלן. מובן ואין צורך לומר, כי כל הדעות והגישות גם יחד תרמו להעמקתן ולהעשרתן של עולם ההגות היהודית לתקופותיה. אך המעיין המבקש דעת שומה עליו להבחין בין דברים שנאמרו לשעתם ולזמנם לבין דברים שנאמרו לדורות, בין דברים שביטאו דעה מקובלת לבין דברים שהם בעלי משמעות חורגת, וכיוצא באלה הבחנות ומשמעויות. מתוך אוצר עצום ועשיר זה על המעיין לשאוב מלוא חופניים לצורכי דורו וזמנו, שבו יוצאים מן הכוח אל הפועל אותם דברים שהדור זקוק להם, ושהם גופם חוזרים ומצטרפים לאוצר ההגות היהודית ומורשת ישראל (ההדגשה שלי, א.ק.). מציאות זו וחובת הבחנה זו מהותיות הן בעולמה של הגות ישראל - ובעולמה של הלכה גופה - כפי שכך הוא מעצם טבעה של כל מערכת חשיבתית ועיונית".

זו בדיוק ההבחנה הקולעת בעיניי: חובה לדון בכלל מקורות התורה וההלכה, אך בה בעת להסיק לימינו ולשעתנו את המסקנות הנכונות.

ג. הקהילה הלהט"בית

גם כאן אפתח ואדגיש: השקפתי היא שיש להתייחס באופן שוויוני ומכבד כלפי בני הקהילה הלהט"בית, כמו גם כלפי כל אדם באשר הוא.

התורה אוסרת בפירוש ובחומרה קיום יחסים חד-מיניים (ויקרא, י"ח כ"ב; כ' י"ג). כל הקורא את דברי התורה בהקשר זה נדרש לשאול את עצמו: כיצד ראוי להתייחס לבעלי נטייה חד-מינית? למיטב הבנתי אז וגם עתה, זו הייתה השאלה שהופנתה אליי על ידי אותו שואל (אנונימי) באתר כיפה.

כפי שכבר הדגשתי, בעיני ברור הוא שכל אדם נברא בצלם, ויש להתייחס בכבוד לכל אדם באשר הוא אדם ללא קשר לנטייתו המינית. בתשובתי לשאלה, וגם זו דוגמה בולטת לנושא שבמרחק הזמן נראה שעדיף היה להסבירו בעל פה ולא במרשתת, ביקשתי לשלול את הגישות המנדות ומרחיקות בעלי נטייה חד-מינית. חיפשתי במקומן את הדרך לבטא את מחויבותנו "לאהוב, לתמוך ולעזור". אכן, הזכרתי גם את העמדה, שהייתה רווחת מאוד בעולם הרפואי, המשפטי והחברתי בעבר, שלפיה נטייה חד-מינית היא מחלה. אני מבין כעת, שעל פי מצב הדברים כיום, עמדה זו אינה מקובלת, והרפואה והמשפט גם יחד נוקטים גישה אחרת. על כן, הריני חוזר ואומר שוב: אם מישהו מן המשרתים או המשרתות בצה"ל נפגע מדבריי אלה, אני מיצר ומתנצל על כך.

אך בשתי נקודות איני יכול לשנות את דעתי: האחת, התורה אוסרת באופן מוחלט קיום יחסים חד-מיניים; והשנייה, עמדתני החד משמעית היא כי היחס העקרוני לכל אדם באשר הוא, ובכלל זה לבני

הקהילה הלהט"בית, נדרש להיות יחס של אהבה, תמיכה והכלה. אסור להפלותם, ועל אחת כמה וכמה שלא לפגוע בהם. כך הדבר בכלל, ובצה"ל בפרט. צה"ל הוא צבא העם, ומשרתים בו כלל החיילים והחיילות, בלי קשר לזהותם המינית או המגדרית. בכלום יש לנהוג מנהג שווה.

ד. גיוס נשים לצה"ל

תשובתי בעניין שירות נשים בצה"ל התבססה במידה רבה על עובדות שלדעתי היו נכונות בשעת כתיבתן. במציאות זו חלו תמורות משמעותיות. בתשובתי תיארתי את המציאות הקשה, שנהוגה הייתה בצה"ל, לפי מיטב ידיעתי אז, טרם הקמת "מנהלת השילוב הראוי", שזכיתי להיות חבר בה, ולזמן מה אף לעמוד בראשה. האתגרים בשטח היו רבים ומורכבים. באותו מצב דברים, שלשמחתי השתנה לכלי היכר בשנים שחלפו, סבור הייתי שהצבא עלול לפגוע בצניעותה של המתגייסת. צניעות היא ערך חשוב ביותר בסולם הערכים ההלכתי והתורני, ועל כן כתבתי שראוי לקחת אותו בחשבון, כאשר קיימים גם אפיקים נוספים של תרומה לחברה ולמדינה.

היכרותי עם המערכת הצבאית בעשור האחרון, במסגרת התפקידים השונים שמילאתי בצה"ל, לימדתני, שישנם תפקידים ומערכים רבים שבהם תרומתן של החיילות היא תרומה משמעותית ביותר לביטחון המדינה ולהצלחתו של צה"ל ואינה פחותה משל הגברים המשרתים באותם תפקידים. כיום, אין בלבי ספק בדבר תרומתן המשמעותית של בנות המשרתות בצה"ל.

עם זאת, אתגר הצניעות הכרוך בשילוב בנות בשירות לצה"ל היה ועודנו סוגיה חברתית מורכבת, אשר דמויות שונות בעולם הרבני ובכללן הרבנים הראשיים לישראל, הביעו בה עמדה נחרצת לשלילה. בשונה מהם, ומתוקף תפקידי, מחויבותי מעת שהתגייסתי לרבנות הצבאית היא למצוא דרכים הלכתיות שמטרתן לסייע בשילוב נשים בצה"ל. על כן, הנחיתי את כלל סגלי הרבנות שתחת אחריותי כי עלינו להעניק לכל חיילת המשרתת בצה"ל המעוניינת בכך, מענה רבנותי מקיף ושלם במסירות ובנאמנות. שוב ושוב הדגשתי: חייל או חיילת לובשי מדים הם חלק מצבא העם, ואנו מחויבים אליהם באופן מלא.

ה. יחס למי שאינם יהודים

כרב וכאדם, הנני דוגל ביחס שווה ומכבד כלפי יהודים ושאינם יהודים כאחד. הרבנות הצבאית מחויבת לספק את שירותי הדת לכלל המשרתים בצה"ל, בני כל הדתות והעדות, באופן מיטבי. כראש מחלקת הרבנות הקפדתי מאוד על כך שלבני כלל הדתות והעדות יינתן מענה אחראי, מקצועי ומסור, בדגש מיוחד על הסדרת חופשות בימי חג ומועד לכל דת ועדה, ולהבדיל – הקפדה על מימוש מלא הזכויות במקרה של אבלות על בן משפחה. גם ביעדי הרבנות שאותם ניסחתי בעת האחרונה הקדשתי מקום מכובד ליעד הקובע כי סגלי הרבנות מחויבים להעניק מענה מקיף ושלם לבני כלל הדתות והעדות המשרתים בצה"ל. כללו של דבר, כרב צבאי עמדתי בעניין זה נחרצת – יש לנהוג בשוויוניות ובכבוד כלפי כלל האוכלוסיות, יהודים ולא יהודים כאחד.

לחשקפתי, עמדה מכבדת זו כלפי בני כלל הדתות והעדות מעוגנת היטב גם בספרות ההלכתית. הרב שאול ישראל זצ"ל, ראש ישיבת מרכז הרב וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל, כתב בשעתו בעניין מעמדם של מי שאינם יהודים במדינת ישראל (עמוד הימיני, י"ב ה'): :

"עלינו לזכור את קיומם של יהודים בתור מיעוט בכל ארצות תבל, ושם אנחנו נאבקים נגד כל אפליה ושליטת זכותם האזרחית באיזו צורה שהיא ... יישלל איפוא תוקפה המוסרי של התביעה והעמידה על שוויון זכויות מלא של היהודים בכל ארצות פזוריהם, אם כאן בארץ לא תוכר זכותם של המיעוטים בתור אזרחי המדינה".

שוויון זכויות מלא לכלל האוכלוסיות ובני המיעוטים במדינת ישראל – זו העמדה ההלכתית הקובעת! על כן, מעולם לא הבעתי כל התנגדות או עמדה ממנה נגזרת הצרת צעדים לחיילים ולמפקדים שאינם יהודים בצה"ל. אדרבא – במהלך שירותי בצה"ל פעלתי למציאת פתרונות הלכתיים אשר יאפשרו שותפות מלאה של מי שאינם יהודים בשירות הצבאי. דוגמה לכך ניתנה במענה לפנייה שעניינה הסדרת זכויותיו האישיים של כלוא שאינו יהודי, המצוי במתקן כליאה צבאי בשבת. הכלוא הלך על כך שנאסר עליו לצפות בטלוויזיה בשבת חרף העובדה שאינו יהודי. בנסיבות אלו, מצאתי את הפתרון ההלכתי שיאפשר לו לצפות בטלוויזיה.

יתר על כן, בכל הנוגע לפיקוח נפש ולהצלת חיים קבעתי בפרסומים הלכתיים רבים שיש לנהוג אך ורק על פי תורת הלחימה (התו"ל) המבצעית, בלא הבדל דת גזע ומין. כך מחייבת מגילת העצמאות, כך מחייב מסמך רוח צה"ל, והמובאה המצוטטת מן הרב ישראלי מבהירה שזו גם עמדת ההלכה.

לצד דברים אלה, אני מבקש להבהיר שני עניינים נוספים בנוגע לציטוט שהובא מפי בהקשר זה:

א. העותרים מתחו ביקורת על הביטוי "משרתים" נאמנה את עמנו". דבריי בעניין זה הוצאו מהקשרם: לא כתבתי שמי שאינו יהודי הוא במעמד נחות של "משרת". כוונתי הייתה הפוכה בתכלית: כדרך שכלל אזרחי המדינה היהודים **משרתים** בצה"ל, כך **משרתים** בו גם בני דתות ועדות אחרות. כלפי כל אלה, עלינו לנהוג בשוויון מלא.

ב. הביטוי "חייך קודמין" שבו השתמשתי – לא היה מדויק. ביטוי זה במלואו הוא "חייך קודמים לחיי הברך", הוא מתייחס לסיטואציות של התנגשות בין חיי אדם לבין חיי חברו, ואינו נוגע כלל ליחסים שבין יהודים לגויים. ביטוי זה משקף במקורו ההלכתי, את ההכרה בקדושת חיי האדם באשר הוא אדם. כוונתי באותה תשובה הייתה לביטוי אחר – "וחי אחיך עמך", שהוזכר בין השאר בהלכות צדקה, ובאגרת שכתב הראי"ה קוק בימים שטרם קום המדינה, ובה קרא, כמו רבים מבני דורו, כמו למשל דוד בן גוריון, לעודד עבודה עברית. אדגיש שוב, שלא הייתה לי כל כוונה לדון בהקשר זה בקדימות הנוגעת לחיי אדם פשוטו כמשמעו, שכן בעניין זה, כאמור, עמדת ההלכה ועמדותי שלי ברורה וחד משמעית.

1. סיום

עם בחירתי לתפקיד הרב הראשי לצה"ל, עלתה לנגד עיני דמותו הייחודית של הרב הראשי הצבאי הראשון, האלוף הרב שלמה גורן זצ"ל. ספר היסוד בהלכות צבא הוא הספר "משיב מלחמה", פרי עטו של הרב גורן. את שלושת הכרכים של "משיב מלחמה" פותח הרב גורן בדברים הבאים:

"אין ספק שחיי האדם הם הערך העליון בתורת ישראל בהלכה, ולפי מוסר הנביאים, והמדובר לא רק בחיי ישראל אלא בחיי כל אדם שנברא בצלם א-לוהים ... התכלית הסופית היא האחוה של כלל האנושות".

כך כתב הרב גורן, ואף אני הולך בעקבותיו ולרוחו.

זוהי עמדותי והשקפתי – יש לנהוג כלפי כל אדם באשר הוא אדם באופן שוויוני, מכבד ומקרב, ללא קשר לדתו, מוצאו, מינו או נטייתו המינית.

אני מתפלל לקדוש ברוך הוא שאהיה ראוי לתפקיד הרב הראשי לצה"ל, ואזכה לקיימו בנאמנות מוחלטת למדינת ישראל, לתורת ישראל ולערכי צבא ההגנה לישראל.

4. העובדות המפורטות בתצהיר זה, ידועות לי מתוקף תפקידי, והן אמת למיטב ידיעתי ואמנותי.

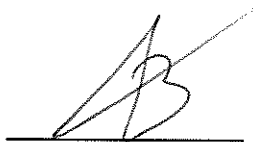
5. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אל"ם הרב אייל קרים

אישור

אני הח"מ, צבי גלבווע, עו"ד, מ.ר. 35500, מאשר בזה כי ביום 23.11.16 הופיע בפני אל"ם הרב אייל קרים, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

צבי גלבווע, עו"ד
מ.ר. 35500

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
העתק המסמך	מ/ש 1
לקט מפסיקותיו של הרב קרים	מ/ש 2
העתק האגרת	מ/ש 3
מסמכי המינוי והאישור	מ/ש 4

מש/1

העתק המסמך

רב אלוף גדי אייזנקוט - הרמטכ"ל

המפקד,

אני מאמין

איל קרים

1. לאחר ההחלטה למנותי לתפקיד הרב הצבאי הראשי, פורסמו בתקשורת מספר ציטוטים מדברים שכתבתי לפני שנים רבות, כאזרח.
2. בעקבות פרסום הדברים, זומנתי לשיחה, בה הבהרתי את הרקע העומד ביסוד כל אחת מן האמירות שפורסמו. בצד זאת, הדגשתי כי התמונה העולה מאותם ציטוטים אינה משקפת את פועלי בעשור האחרון, מאז חזרתי לשירות קבע, ואינה עולה בקנה אחד עם השקפת עולמי הערכית בנוגע לשירות בצבא, ובנוגע לחובה לנהוג בכבוד ובאורח שוויוני בכל אחד מן המשרתים בצה"ל. בהמשך אף פרסמתי אגרת ברוח זו.
3. לנוכח העתירה אשר הוגשה כנגד המינוי, אני מבקש לשוב ולהציג את תפיסתי ואת האופן בו אני רואה את תפקיד הרבצ"ר.
4. בשעה שנתבררתי על ידי הרמטכ"ל כי הוחלט למנות אותי לתפקיד הרב הראשי לצה"ל, ניצבה בפניי משימה מרכזית אחת: לאחד את השורות ולקרב לבבות. אין זה סוד, כי בחברה הישראלית קיימים שסעים ומחלוקות. תחושתי היא, כי בתור נושא תפקיד ממלכתי ותורני, עלי לפעול ככל שאוכל לתרום לממלכתיות בצה"ל, ולאפשר לכל חייל וחיילת למצוא את מקומם בצבא ההגנה לישראל לאור רוח צה"ל, בלא הבדל דת, גזע ומין.
5. על רקע הדברים הללו, ברור שמעולם לא הייתה לי כל כוונה לפגוע במי מן המשרתים בצה"ל. אני מוקיר את תרומתם של כל אחד ואחת מן המשרתים והמשרתות, יהודים ושאינם יהודים, חילוניים ודתיים, תהא העדפתם המינית וזהותם המגדרית אשר תהא.
6. החלכה מלווה אותנו אלפי שנים, לא פעם אנו נדרשים למצוא את הדרכים והפתרונות ליישומה במציאות המשתנה. מזה למעלה מעשור, שאני שוקד על מציאת אותם הפתרונות, כך שיעלו בקנה אחד עם רוח צה"ל ועם החובה לכבד כל חייל באשר הוא אדם. כך נהגתי בסוגיות שונות בעבר, וביניהן: הסדרת המענה ההלכתי לשירות שוויוני לנשים בצה"ל (במסגרת מנהלת "השילוב הראוי"); פסיקה חד משמעית כי בכל הנוגע להצלת חיים יש לפעול אך ורק על פי התו"ל המבצעי בלא הבדל דת, גזע ומין; הנמקה הלכתית מפורטת להיתר להשתתף בטקסי זיכרון והתייחדות שיש בהם שירת נשים וכן הלאה. בכל אלה, ובסוגיות נוספות, הדגשתי שלכידות המחנה וכבוד הזולת הם ערכים מובילים בשיח ההלכתי. בעיניי, זו חובתו המוסרית של כל רב באשר הוא, ובפרט החובה המוטלת עלי בתפקיד הרב הראשי לצה"ל.
7. בשבועות האחרונים ניסחתי את חזון ויעדי הרבות הצבאית בהנהגתי, והדגשתי באופן מיוחד את המחויבות לפעול לביסוס האחדות בקרב חיילי צה"ל ומפקדיו ולקרב לבבות, ולכבד את האדם באשר הוא אדם. את הדברים הללו, אודות חובתה של הרבנות הצבאית בראשותי למצוא את המכנה המשותף ולאפשר שירות משמעותי לכל חייל וחיילת, אני מציב כנר לרגלי.
8. שנו חכמינו ז"ל: "חביב אדם שנברא בצלם". עם כניסתי לתפקיד הרב הראשי לצה"ל, עולה לנגד עיניי דמותו הייחודית של הרב הראשי הצבאי הראשון, האלוף הרב שלמה גורן זצ"ל. ספר היסוד בהלכות צבא הוא הספר "משיב מלחמה", פרי עטו של הרב גורן. את שלושת הכרכים של "משיב מלחמה" פותח הרב גורן בדברים הבאים:

"אין ספק שחיי האדם הם הערך העליון בתורת ישראל בהלכה, ולפי מוסר הנביאים, והמזוהר לא רק בחיי ישראל אלא בחיי כל אדם שנברא בצלם א-לוהים ... התכלית הסופית היא האחווה של כלל האנושות".
כך כתב הרב גורן, ואף אני מבקש להלך בעקבותיו ולרוחו. אני מתפלל לקדוש ברוך הוא שאהיה ראוי לתפקיד, ואזכה לקימו בנאמנות מוחלטת למדינת ישראל ולערכיה".

בברכה רבה,

הרב איל קרים, אג"ם
ראש מחלקת הרבנות

מש/2

לקט מפסיקותיו של הרב קרים

מדינת ישראל

נציג קבילות החיילים

ת"ד 7052
תל-אביב 64734
פקס: 03-6977135
טלפון: 03-6977374

חשון תשס"ח
בנובמבר 2007

לתכתובת נא ציין תיק
מס': 2616977

י"ג > Ulc
77

מקמצי"ר 171 - קמצי"ר
מפצי"ר 9605 - רמ"ח יעח"ק
בס"כ 396 - מפקד
אמ"ש 344 - רמ"ט
רביץ 672 - הרבצי"ר
מקמצי"ר 171 - רמ"ח האג"ם והמקצועות
אמ"ש 344 - ראש מנהל אוכלוסיות
רביץ 672 - רתי"ח הלכה
מקמצי"ר 171 - רע"ן כליאה
רביץ 672 - רמ"ד הלכה
בס"כ 396 - רב הבס"כ

הנדון: קבילת המתנייחסת ל: [REDACTED]

1. לוט עותק הודעתי לקובל.

2. בס"כ 396 - מפקד

א. כאמור בהודעתי לקובל ומהטעמים שפורטו בה, התרשמתי כי נפל פגם באיסור הגורף (בהתאם לנוהל שנקבע על-ידי מדור הכליאה והביטחון במקמצי"ר) שהוטל על כלל הכלואים השורדים בבס"כ, שלא לצפות במכשיר חטלויזיה במועדון בשבתות ובחגים. זאת, מבלי שנעשה ניסיון למצוא פתרון מעשי, למימוש זכותם של החיילים הכלואים שאינם שומרי שבת לעשות זאת, באופן שלא יפגע בזכותם של הכלואים שומרי השבת.

ב. נוכח האמור לעיל, ולאור הפתרון שהוצע על ידי רתי"ח הלכה ברבנות הצבאית בנושא זה, הנני ממליץ כי יתאפשר לכלואים שאינם שומרי שבת לצפות בטלוויזיה בשבת ובחג, בהתאם למוגבלות שקבע רתי"ח הלכה בעניין זה, כאמור בהודעתי לקובל.

ג. עליך להודיע לרמ"ט אמ"ש בדבר הצעדים שנקטת לביצוע ההמלצה לעיל, כעולה מהוראות סעיפים 32-30 בסקודת מט"ל 33.0336.

ד.ט. 545662

מדינת ישראל

נציב קבילות החיילים

3. מקמצי"ר 171 – קמצי"ר

א. כאמור בהודעתי לקובל, ובהמשך להמלצתי בסעיף 2 לעיל, הנני ממליץ כי בהתייעצות עם גורמי מפצי"ר ובשיתוף עם רתי"ח הלכה ברבי"צ, תורה על בחינה מחודשת של הוראת נוהל מדור הכליאה והביטחון במקמצי"ר בנושא "הפעלת טלוויזיות בבסיסי הכליאה", במטרה להתאימה לזכויות כל הכלואים בכל מתקני הכליאה הצבאיים, כך שתתאפשר צפייה בטלוויזיה גם לציבור הכלואים שאינו שומר שבת וחג, במגבלות שהציע רתי"ח הלכה ברבי"צ בעניין זה.

ב. אבקשך להודיע לרמ"ט אמ"ש בדבר הצעדינו שנקטת לביצוע ההמלצה לעיל, כעולה מהוראות סעיפים 30-32 בפקודת מטכ"ל 33.0336.

4. מפצי"ר 9605 – רמ"ח יעח"ק

א. הגם שאין הדבר בא לידי ביטוי בהודעתי לקובל, הרי שלאור התיבטים החוקתיים העולים מקבילה זו, עליהם עמדתי בהודעתי לקובל, הנני ממליץ כי תבחן את כלל ההוראות הנוגעות לפגיעה בזכויות יסוד של כלואים וחיילים בצה"ל, על-מנת שבמידה ואכן יש וצדקה לפגיעה כאמור, אזי יעוגן הנושא במסגרת פקודות במדרג הנורמטיבי הגבוה ביותר בצה"ל (ולא במסגרת נהלים פנימיים או הוראות חיליות בלבד).

ב. אבקשך לדווח לרמ"ט אמ"ש בדבר הצעדינו שנקטת לביצוע ההמלצה לעיל, כעולה מהוראות סעיפים 30-32 לפ"מ 33.0336.

5. אמ"ש 344 – רמ"ט

אבקשך להודיעני בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מהמועד הקבוע בסעיף 34 בפקודת מטכ"ל 33.0336, על הצעדים שנקטו ניכח האמור בסעיפים 2-4 לעיל.

אבנר ברזני
נציב קבילות החיילים

מ.ס. 545662

כ"ח אב תשע"א 28/08/11

שירת נשים בצה"ל

בצה"ל נערכים טקסים בסיום מסלולי הכשרה, לקבלת דרגות קצונה, באירועים ממלכתיים (כגון יום הזיכרון לזכר המנוח יצחק רבין) ובימי הזיכרון לשואה ולגבורה ולחילי מערכות ישראל.

מהותו של הטקס בא לידי ביטוי ע"י אמירת תכנים מילוליים כיון דברי ברכה, גאומים, אמירת קד"ש ואל מלא רחמים כשבמהלך הטקס או בסופו שרה זמרת (במיקרופון) את ה'תקווה' או שיר חליפי שתואמים את רוח הטקס.

לעיתים ניתן לשלב בטקס זמר ממקהלת הרבנות הצבאית במקום זמרת, ולעיתים אין הדבר מתאפשר. כמו כן, לא ניתן מבחינת סדר האירועים הכרונולוגיים של הטקס לשלב את הזמרת בפתיחתו ורק לאחר מכן להכניס את ציבור החיילים הדתיים.

מצאנות זו יוצרת לא אחת מצבים שבהם מסרבים מפקדים וחיילים שומרי מצוות להשתתף בטקסים, דבר שפוגע במשפחות הנופלים ובאווירה הממלכתית, ומעורר תרעומת רבה בקרב הציבור החילוני אשר רואה בהיעדרות מהטקסים פגיעה במורשת הלאומית ונמילא גורם גם לשנאה כלפי הציבור הדתי, ואם כן יש לשקול במובד ראש גם את מחיר ההתבדלונ, להתחשב בצורך להימנע מחיכוכים בין דתיים לחילונים בצבא בו נדרשת לכידות יחידתית, וכמובן להביא בחשבון את ההשפעה שעלולה להיות על מעמד המפקדים והחיילים הדתיים בצבא.

אומנם בנוגע לאי ההבנה של המפקדים ניתן לטעון ש" אין עצה ואין תבונה כנגד ה' , אולם כאשר מדובר באיסור דרבנן (לרוב הפוסקים ולהלכה- ראה מ"ב סינן ע"ה סוף ס"ק י"ז ושו"ת יביע אומר' או"ח ח"א אות י') וישנם פתרונות הלכתיים המעוגנים היטב באדני ההלכה (כדלהלן) שבנקיטתם אין איסור להשתתף בטקס שכזה, נראה שיש להקל בדבר ולהתיר את השתתפותם של החיילים והמפקדים הדתיים וכן של הרבנים בטקסים אלו בכפוף לנכתב בסיכום התשובה המצ"ב.

נראה שמהסיבות הנ"ל לא נמנעו הרבנים הראשיים לישראל הנוכחיים וכן קודמיהם, וכן הרבנים הצבאיים הראשיים (הגר"ש גורן והרב גד נבון זצ"ל) להשתתף לכתחילה בכל הטקסים הצבאיים והאזרחיים כגון כיום השואה ב"יד ושם' וביום ירושלים בגבענו התחמושת על אף שנשמעה במהלך הטקסים שירת נשים. קרוב לוודאי שגם הגדולים הנ"ל סמכו עצמם על פתרונות הלכתיים המובאים במאמר זה.

בסוף התשובה המצ"ב מובאת עמדת הרבנות הצבאית בנידון ואשמה לשמוע חוות דעתך.

הרב אייל קרים, אל"מ
רמ"ח הרבנות

פקס: 03-569-4951
krim@mail.idf.il

הצבאית	הרבנות	רמ"ח
הרבנות	לשכת	
03-5695155	טלפון:	
03-5694951	פקס:	
1543	מנ	4
2016	22	פבואר,
התשע"ו	י"ג	אדר א,

הנדון: התייחסות הרבנות הצבאית לפתיחת מקצוע "משגיח/רכז

כשרות" לשיבוץ נשים

1. רקע:

לאחרונה, חוסרו המכשולים שמנעו את הצבתן של נשים כמשגיחות כשרות במערכת הכשרות הממלכתית. בהתאם, דומה, כי אין מניעה שבמקצוע "משגיח/רכז כשרות" (817) ייפתח בפני נשים המשרתות במערכת הצבאית. יש לציין, כי יוזמה זו אינה מנוגדת לפקודות הצבא – ויועצת הרמטכ"ל לענייני נשים אף המליצה על פתיחת המקצוע בפני נשים, תוך קביעת הקריטריונים הנדרשים.

בתקופה האחרונה, נערך חיל הרבנות הצבאית לקראת פתיחת מקצוע "משגיח/רכז כשרות" (817) לשיבוץ נשים במסגרת זו, מוגש נייר העמדה הנוכחי, ובו הצעת הרבנות הצבאית לקריטריונים הרלוונטיים ליישום מדיניות זו.

2. כללי:

נייר העמדה המוגש כאן מציג את מדיניות חיל הרבנות הצבאית בכלל, וענף הכשרות בפרט, כלפי יוזמה לפתיחת מקצוע "משגיח/רכז כשרות" (817) לשיבוץ נשים, תוך היערכות מרבית והיאום מלא מול שאר הגורמים הרלוונטיים.

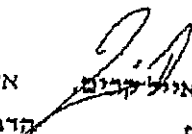
3. קריטריונים ונימוקים תומכים:

א. מרחב הכשרות לבת הדתייה בצה"ל הינה "קפיצה נחשנית", ויש לכלכל אותה בזהירות מופלגת. להלן הקריטריונים המוצעים לשיבוץ נשים למקצוע זה:

- אינדיקציית בת חיל
- מקיימת אורח חיים דתי
- התאמת מקום עפ"י פקודות השילוב הראוי
- ראיון אישי להתאמה
- מעבר הסמכה מקצועית, בהתאם להנחיות הרבנות הצבאית

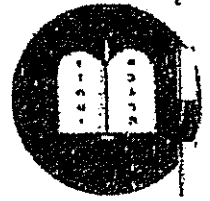
- כפיפות פיקודית לרב היחידה/קצין דת
- ביחידה בה תוצב מכ"שית נדרשת הצבה של שתי חיילות מסגל המטבח בו זמנית ובאותו מטבח אשר יהיו יחד באותה משמרת.
- ב. אופי תפקיד משגיחות/רכוזות כשרות ביחידות הצבא – כדי למנוע פגיעה בערך השוויון ואבחנות שאינן ענייניות, משגיחות/רכוזות הכשרות יבצעו את כלל התפקידים המוגדרים למקצוע ינל-פי הנחיות הרבנות הצבאיות.
- ג. הזרכות מקצועיות: יבוצעו בכפוף להנחיית הרבנות הצבאית.
- ד. אופן שיבוץ משגיחות/רכוזות כשרות – כדי להקל על קליטתן של משגיחות/רכוזות כשרות ביחידות הצבא, כחיילות שומרות תורה ומצוות, יש לוודא את הצבתן בהתאם לפקודות ותקנות הצבא, בדגש על הנקודות הבאות:
 - סביבה שיבוצית מתאימה, בהתאם לתקנות הצבא.
 - ביחידה בה יושמה תכנית שח"ר – מכ"ש, לא תתאפשר קליטת משגיחות/רכוזות כשרות, וביוזמה בה נקלטו משגיחות/רכוזות כשרות, לא יתאפשר יישום תכנית שח"ר; כל זאת, בהתאם למדיניות שח"ר ותקנות הצבא.
- ה. מתן מענה שוטף למשגיחות/רכוזות מזרות – ענף הכשרות יפעל לגשר על פערים העתידים לעלות, כדי לאפשר קליטת משגיחות/רכוזות כשרות, דוגמת פתיחת קורסים נפרדים למשגיחות/רכוזות כשרות.
- ו. הפעלת פיילוט של הפרויקט ייעשה בגופף להנחיית הרבנות הצבאית.

4. בברכה,

 הרב אביאל קירין
 אל"ם
 ד"מ"ח
 הרבנות

מש/3

העתק האגרת

הצבאית	הרבנות	רמ"ח
הרבנות	לשכת	
03-5695155	טלפון	
03-5694951	פקס	
2016	13	ביולי
התשע"ו	ז'	תנוז

ממני, אליכם

לפקדי צה"ל וחייליו,

שלום וברכה,

במים האחרונים, עם פרסום החלטת הרמטכ"ל למנות אותי לרב הראשי לצה"ל, התעוררה "סערה" סביב תזכות קצרות שפרסמתי באינטרנט לפני 12 שנים ויותר, בהינתי אזרח.

לראת כניסתי לתפקיד הרב הראשי לצה"ל, אבקש לחדד, להבהיר ולהסביר את דרכי במהלך ארבעים שנות שירותי בצה"ל (הגם שחלק מהדברים שפורסמו אינם נכונים ואינם מדויקים).

א. אחדות הפקודה וסמכות המפקד

הרב הראשי לצה"ל, כמו כלל חיילי צה"ל ומפקדיו, כפופים לרמטכ"ל ולהיררכיה הצבאית. לא יעלה על הדעת שחייל או מפקד יפעל בניגוד לפקודות. הדברים נכונים בשגרה ובלחימה כאחד. בשירותי הצבאי הייתי לוחם ופקד בסיירת הצנתנים ובסיירת מטכ"ל. בתפקידים אלה שיננתי לעצמי ולפקודיי את ההכרה והצורך לציית לפקודות. בנושא זה, אין כל מקום לדיון או לפרשנות אישית.

ב. רבנות של כולם

הרבנות הצבאית הראשית היא רבנות של כלל חיילי צה"ל ומפקדיו, אני מכיר בשונות ובמגוון הקיים בין חיילי צה"ל, ובתרומה החשובה של כל חייל וחיילת המשרתים בצה"ל, ללא קשר לנטייתו המינית או לעדה והלאום. אני הוא משתייך. צה"ל, קולט לתוכו את החברה הישראלית על כל גווניה, ככל קצין, אני תומך בשירות מייצמעותי לכל חייל וחיילת, ורואה את עצמי מחוייב לתת מענה הולם לכולם.

חרבנות אליה אני משתייך מחוייבת להליכה המשותפת עם כל גווי האוכלוסיה בצה"ל, פועלת רבות למציאת הנגה המשותף מבחינה ההלכתית-צבאית, וזו תשובתינו למנסיס לפגוע "בדרך".

ג. לסיכום

אנו נפעל בשנים הבאות להרחבת המכנה המשותף, להדגשת המקרב והמאחד, מתוך שותפות בבניית צבא העם. דל יפתוחה בפני כל חייל וחיילת.

הרב אלי"מ אייל קרים

מש/4

מסמכי המינוי והאישור

אגף כוח האדם 344
 לשבת רח"ט תומכ"א
 טלפון: 0302-0189/90
 פקס: 0302-8037
 סימוכין: 02095-13-443
 אי אייר תשע"ו
 09 מאי 2016

רשימת תפוצה

הנדון: מקצוע המכ"ש – סיכום דיון

1. בתאריך כ"ה בניסן תשע"ו, 3 במאי 2016, התקיים הדיון שבנדון ברי רח"ט תומכ"א ובהשתתפות: [REDACTED]
 2. גורמי הרבנות ציינו לחיוב את השיפור באיוש המקצוע ביחס לשנים קודמות, לאור ההחלטות שחתבלו ע"י רח"ט תומכ"א.
 3. הרח"ט בירכה על שיתוף הפעולה בנושא והדגישה את השיבות.
 4. להלן סיכום דח"ט תומכ"א:
 - א. מערך הכשרות חשוב מאוד לתפקוד השוטף ולעמידה בפקודות צה"ל. על צה"ל מוטלת האחריות לוודא שחיילים יוכלו לאכיל במטבחי צה"ל, ללא חשש מפגמי כשרות.
 - ב. ההחלטת ליצר הגנה בתכנון מטכ"לי לרמות מקצוע משגיח הכשרות הינה חריגת ואף הפוכה למגמת התכנון הקיימת כיום, אך התקבלה לאור ההכרה בצורך הייחודי.
 - ג. נאמן כשרות ממוצבים – יעלה בשיח מול איגוד השיבות, במידה ויתקבל ניתן לקיים פיילוט באופן שיתמוך את מקצוע משיח הכשרות.
 - ד. ביטול תנאי שבוע-שבוע ביחידות העורפיות – ככלל סבורה שלא נכון לאשר שבוע שבוע. בשלב זה לא יבוטלו באופן גור"י ביחידות העורפיות, אך על רבי"ץ לבצע עבודה יסודית לגבי היחידות בהן ניתן לבטל תנאים אלו ולהסיט את התקנים שיחשכו לחיזוק היחידות הקדמיות.
- אחריות: [REDACTED]
- ה. נדרש לקבוע יעד של 10 חיילות במקצוע מכ"ש לשנתון, בנוסף ליעד של 20 חיילות איתן.
- אחריות: [REDACTED]

עמוד 1 מתוך 3

סימוכין: 02095-13-443

[REDACTED]

5. לסיכום ציינה הרח"ט, כי בהינתן מימוש מלא של התכנית, יש לשאוף לעמידה
ביעדי איוש משי"קי הכשרות עד סוף 2016.

בברכה,

[REDACTED]
ר"ש רח"ט תומכ"א

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

סניף : 02095-13-443

ש.א.א.

עמוד 2 מתוך 3

עבדו ההגנה לישראל
לשכת ראש המטה הכללי
טל': 0302-1111
קד-כללי - 759858
י' בתמוז התשע"ו
12 ביולי 2016

לשכת הרמטכ"ל

פוליסת איוש

הנדון: דש"ב ספ"כ 11/07/2016 – סיכום הרמטכ"ל

1. ביום ב', ה - 11 ביולי 2016, התקיים דש"ב ספ"כ בראשות הרמטכ"ל
ובהשתתפות:

[Redacted names]

2. להלן סיכום הרמטכ"ל:

- א. [Redacted]
- ב. [Redacted]
- ג. [Redacted]
- ד. [Redacted]
- ה. [Redacted]
- ו. [Redacted]
- ז. [Redacted]
- ח. [Redacted]
- ט. [Redacted]

759858

י. הרמטכ"ל מאשר את יציאתו ללימודים בוגרת מבי"ל של חקצין הר"מ:

- י.א. [REDACTED]
- י.ב. [REDACTED]
- י.ג. [REDACTED]

יד. לתפקיד רבצ"ר - ימונה אל"ם קרים איל

הקצין יועלה לדרגת תא"ל
ר' אכ"א יודיעו יודיעו הסיכום

- טו. [REDACTED]
- טז. [REDACTED]
- טז. [REDACTED]
- יז. [REDACTED]

3. טיפולכם/ ידיעותכם.

בברכה,

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
הרמטכ"ל עוזר

759858

לשכת שר הביטחון

מזכורת	צבאית
סימולין:	ס-המזכצ-140716-007323
תאריך:	ח' תמוז תשע"ו
14	יולי 2016
טלפון:	03-6975960

ע' הרמטכ"ל

הסדר: מינוי קציני סב"כ - אישור שר הביטחון (ה-14 ביולי 2016)

1. שר הביטחון מאשר את מינויים ושל הקצינים הבאים:-

- א. [REDACTED]
- ב. [REDACTED]
- ג. [REDACTED]
- ד. [REDACTED]
- ה. [REDACTED]
- ו. [REDACTED]
- ז. [REDACTED]
- ח. [REDACTED]
- ט. [REDACTED]
- י. [REDACTED]
- יא. [REDACTED]
- יב. [REDACTED]
- יג. גבאי - אלימ איל קרים (יחידה לדרגת תא"ל).
- יד. [REDACTED]
- טו. [REDACTED]
- טז. [REDACTED]
- יז. [REDACTED]
- יח. [REDACTED]
- יט. [REDACTED]

2. לדאוק.

מ"א ס"א - [REDACTED]

עמוד 1 מתוך 1